

ปีที่ 21 ฉบับที่ 80
ประจำเดือนเมษายน - มิถุนายน 2568
ISSN : 1905 - 0992

วารสาร

เศรษฐกิจอุตสาหกรรม

INDUSTRIAL ECONOMICS JOURNAL

สัมภาษณ์พิเศษ

นายภาสกร ชัยรัตน์

ผู้อำนวยการ

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

บทความพิเศษ

Solar Rooftop ทางเลือกพลังงานสะอาด
สู่การลดต้นทุนอุตสาหกรรมไทย

เกร็ดความรู้คู่อุตสาหกรรม

T-VER ...

กลไกการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจ
ตามมาตรฐานของประเทศไทย

น่านาสาระ

- โอกาสและความท้าทาย
ของอุตสาหกรรมอาหารสัตว์เลี้ยงในประเทศไทย
- “Hydrogen Era” โอกาสของเศรษฐกิจไทย

CONTENTS

ปีที่ 21 ฉบับที่ 80 ประจำเดือนเมษายน - มิถุนายน 2568

3 เรื่องเด่นประจำฉบับ

“เครื่องวิเคราะห์การทำงานเครื่องช่วยหายใจ รุ่น VA-01” ความสำเร็จของการผลักดัน แผนบูรณาการ

6 บทความพิเศษ สศอ.

Solar Rooftop ทางเลือกพลังงานสะอาดสู่การลดต้นทุนอุตสาหกรรมไทย

12 สัมภาษณ์พิเศษ

นายภาสกร ชัยรัตน์
ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

16 ภาวะแนวโน้มเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

สรุปดัชนีอุตสาหกรรมไทย ไตรมาส 1/2568

20 นานาสาระ

- ▶ โอกาสและความท้าทายของอุตสาหกรรมอาหารสัตว์เลี้ยงในประเทศไทย
- ▶ “Hydrogen Era” โอกาสของเศรษฐกิจไทย

28 เกร็ดความรู้คู่อุตสาหกรรม

T-VER ...
กลไกการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย

32 รอบรู้อุตสาหกรรม

ภาพกิจกรรมการดำเนินงานที่ผ่านมา

37 OIE Business Indicator

- ▶ การส่งออก – นำเข้า สินค้าอุตสาหกรรมไทย
- ▶ The Early Warning System of Industrial Economic
- ▶ ดัชนีชี้นำเตือนภัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (PMI)

บรรณาธิการแถลง

สวัสดีท่านผู้อ่านทุกท่าน วารสารเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ฉบับที่ 80 ประจำเดือนเมษายน - มิถุนายน 2568 นำเสนอเรื่องเด่น “เครื่องวิเคราะห์การทำงานเครื่องช่วยหายใจ รุ่น VA-01 ความสำเร็จของการผลักดันแผนบูรณาการ สศอ.”

ในส่วนขอบบทความพิเศษ ประกอบด้วยเรื่อง “Solar Rooftop ทางเลือกพลังงานสะอาด สู่การลดต้นทุนอุตสาหกรรมไทย”

สัมภาษณ์พิเศษพบกับ นายภาสกร ชัยรัตน์ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ต่อด้วย นานาสาระ “โอกาสและความท้าทายของอุตสาหกรรมอาหารสัตว์เลี้ยงในประเทศไทย” และ “Hydrogen Era โอกาสของเศรษฐกิจไทย” และ เกร็ดความรู้คู่อุตสาหกรรม “T-VER ... กลไกการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย”

แล้วพบกันใหม่อีกครั้งกับวารสารฯ ฉบับหน้าค่ะ

ด้วยความปรารถนาดี
บรรณาธิการ

ที่ปรึกษา

ภาสกร ชัยรัตน์

ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ณิรดา วิสุทธิชาติธาดา

รองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ภัทรพล ลิ้มภักดี

รองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

อนุวัตร จุลินทร

ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ

วิลาวัลย์ ดำจุติ

ผู้เชี่ยวชาญด้านการขึ้นและเตือนภัยภาคอุตสาหกรรม

สมานลักษณ์ ตันทิกุล

ผู้เชี่ยวชาญด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคอุตสาหกรรม

บรรณาธิการบริหาร

ศุภิดา เสมมีสุข

เลขาธิการกรม สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

กองบรรณาธิการ

อนุชิต บุญจันทร์คง

วรรณารด มีภูมิรู้

เมธี ลายประดิษฐ์

ปัญหานัน ศรีสังข์

นเรศ กิจจาพัฒน์พันธ์

ประภาพร สุขเกษม

จิตเกษม บัณฑุธรรม

ศศิภา สุวพานนท์

บุญอนันต์ เสวตสิทธิ์

ปริญญญา มั่งคั่ง

คันสนีย์ กาญจนวีรวิทย์

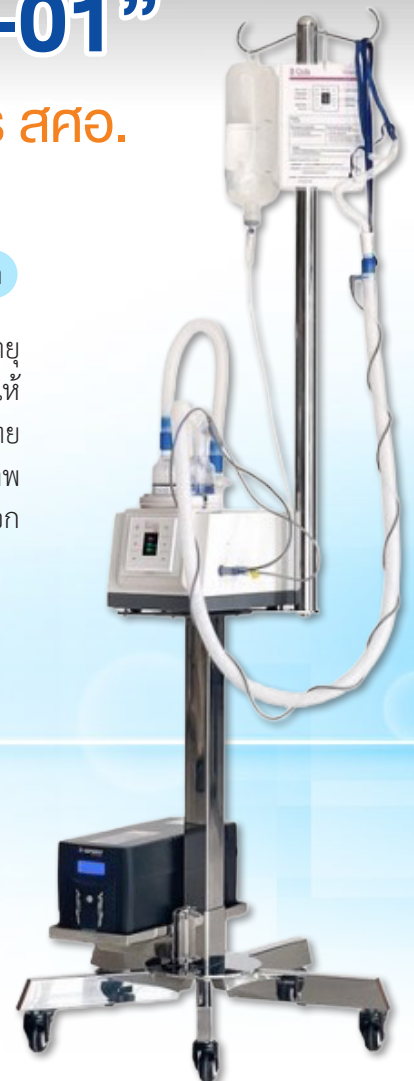

“เครื่องวิเคราะห์การทำงานของ เครื่องช่วยหายใจ รุ่น VA-01”

ความสำเร็จของการผลักดันแผนบูรณาการ สศอ.

กองนโยบายอุตสาหกรรมภาค

จากประสบการณ์โควิด-19 ที่ผ่านมา อีกทั้งประเทศไทยกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มรูปแบบ ตอกย้ำถึงความสำคัญของระบบสาธารณสุขที่ต้องมีคุณภาพ ส่งผลให้อุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์กลายเป็นอีกหนึ่งฟันเฟืองสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจไทย โดยตลาดเครื่องมือแพทย์ทั่วโลกเติบโตอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ประเทศไทยแม้จะมีศักยภาพในด้านเทคโนโลยี วิจัย และบุคลากร แต่ยังคงเผชิญข้อจำกัดในการนำผลิตภัณฑ์ออกสู่เชิงพาณิชย์ และการสร้างความเชื่อมั่นในตลาดต่างประเทศ

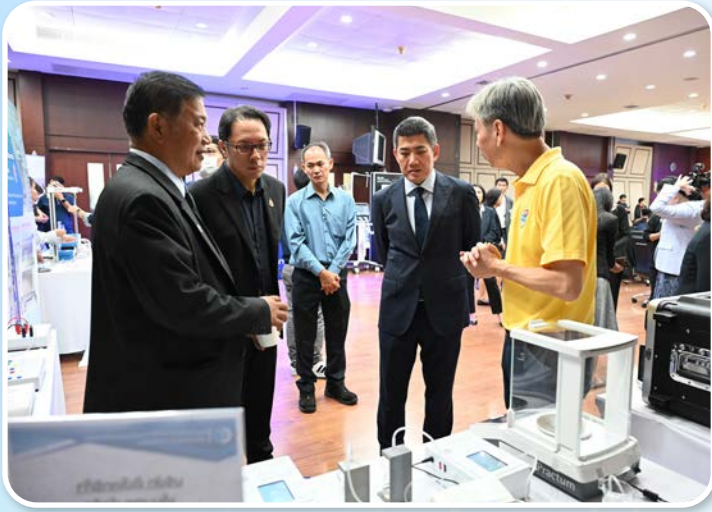

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) ในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพแผนงานบูรณาการ พัฒนาอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ได้ผลักดันนวัตกรรมสู่ภาคการผลิตจริง เพื่อยกระดับ อุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์ของไทยให้ สามารถแข่งขันในระดับโลกได้อย่างแท้จริง โดยสถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ ซึ่งเป็นหนึ่งใน หน่วยงานรับงบประมาณภายใต้แผนงาน บูรณาการ พัฒนาอุตสาหกรรมและบริการแห่ง อนาคต ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้พัฒนา “เครื่องวิเคราะห์การทำงานของเครื่องช่วยหายใจ รุ่น VA-01” ร่วมกับบริษัท อินทรอนิคส์ จำกัด

ซึ่งเป็นเครื่องวิเคราะห์การทำงานของเครื่องช่วยหายใจ ที่มีจุดเด่นด้านความแม่นยำในการวิเคราะห์การทำงานของ เครื่องช่วยหายใจในโรงพยาบาล ช่วยลดความเสี่ยงในการ เกิดภาวะแทรกซ้อน และสามารถตรวจสอบประสิทธิภาพ การทำงานของเครื่องช่วยหายใจได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ พัฒนาขึ้นตามมาตรฐานสากล และวิธีการมาตรฐานสำหรับ เครื่องมือแพทย์ นับเป็นผลิตภัณฑ์ฝีมือคนไทยที่มีผลสำเร็จ เป็นรูปธรรม มีคุณภาพสูง ในราคาที่เข้าถึงได้

“ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ได้ขับเคลื่อนโครงการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์ ภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์เครื่องมือแพทย์ของไทย ลดต้นทุนการนำเข้าเครื่องมือแพทย์ ยกระดับการให้บริการทางการแพทย์ และสร้างความมั่นคงให้กับระบบสาธารณสุขของไทย ซึ่งดำเนินการไปแล้วรวม 16 โครงการ ด้วยงบประมาณ 307 ล้านบาท สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้ไม่น้อยกว่า 1,200 ล้านบาท นอกจากนี้ ในปี 2568 กำลังเดินหน้านำอีก 7 โครงการ งบประมาณ 99 ล้านบาท และจะขยายผลการดำเนินงานไปยังส่วนอื่น ๆ ด้วย อาทิ การจับคู่ธุรกิจ (Business matching) ระหว่างงานนวัตกรรมโครงการหรือบริษัทกับนักลงทุน เพื่อต่อยอดและขยายงานนวัตกรรมเชิงอุตสาหกรรมสู่การใช้งานเชิงพาณิชย์และสังคม ตลอดจนส่งเสริมให้ผลิตภัณฑ์เครื่องมือแพทย์ไทยได้รับการรับรองมาตรฐาน CE ซึ่งเป็นมาตรฐานในระดับสากล เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ใช้งานเครื่องมือแพทย์ อันจะเป็นการเพิ่มโอกาสให้ผลิตภัณฑ์เครื่องมือแพทย์ไทยในการขยายตลาดภายในประเทศ และเพิ่มศักยภาพในการส่งออกไปสู่ตลาดสหภาพยุโรปหรือต่างประเทศได้อีกด้วย ซึ่งการส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์จะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยขับเคลื่อนให้ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันที่สูงขึ้น”

สำหรับการส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์ที่ดำเนินการแล้วโดยสรุป ดังนี้

1. การพัฒนาสถานประกอบการ เช่น ส่งเสริมและพัฒนาสถานประกอบการทางการแพทย์ให้ได้มาตรฐาน และสามารถขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์เครื่องมือแพทย์
2. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ เช่น พัฒนาด้านแบบทางการแพทย์สู่ผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์ อาทิ ชุดตรวจโควิด ชุดตรวจเบาหวาน อุปกรณ์ทางการแพทย์อุดรอยรั่วหัวใจ
3. การสร้างระบบนิเวศ เช่น ส่งเสริมการต่อยอดและผลักดันงานวิจัยไปสู่ภาคอุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์ พัฒนาแพลตฟอร์มการเชื่อมโยงและคัดเลือกร่วมนวัตกรรมปัญญาประดิษฐ์ทางการแพทย์ สู่ภาคอุตสาหกรรมและการใช้งานจริง ยกระดับทักษะและองค์ความรู้ของบุคลากร อาทิ บุคลากรทางการแพทย์ และช่างซ่อมเครื่องมือแพทย์ สร้างเครือข่ายความร่วมมือ พัฒนาห้องปฏิบัติการให้สามารถบริการวิเคราะห์หรือทดสอบทางการแพทย์ที่ได้มาตรฐาน และให้การรับรองและยืนยันความถูกต้องเครื่องมือทางการแพทย์ เพื่อสร้างการยอมรับสนับสนุนการใช้และการผลิตวัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ของไทย

การส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์ ยังมีแผนที่จะดำเนินการต่อไปในงบประมาณหน้าจำนวน 11 โครงการด้วย โดยให้ความสำคัญในเรื่องการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการสร้างความเชื่อมโยงด้านการตลาดให้ผลิตภัณฑ์และเครื่องมือแพทย์ เช่น พัฒนาผลิตภัณฑ์หรือการบริการ ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ ตลอดจนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพและการตรวจสอบทางการแพทย์ เช่น ศูนย์ประสานงานกลางในการพัฒนาผู้ประกอบการเครื่องมือแพทย์ตลอดห่วงโซ่มูลค่าและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการผลิตผลิตภัณฑ์การแพทย์ขั้นสูงให้ได้รับการรับรองมาตรฐานสากล ซึ่งคาดว่าจะก่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจจากการดำเนินการ ไม่ต่ำกว่า 2,000 ล้านบาท

จะเห็นได้ว่าการส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์ครบวงจร ภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ได้นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในทางการแพทย์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพในการผลิตผลิตภัณฑ์ ยกระดับมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์และการให้บริการทางการแพทย์ ขยายช่องทางการตลาด และพัฒนาบุคลากร ทั้งนี้ เพื่อให้อุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น และเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนให้ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้นต่อไป

จัดทำโดย :

กลุ่มงบประมาณและติดตามประเมินผลการพัฒนาอุตสาหกรรม
กองนโยบายอุตสาหกรรมมหภาค (กม.)

แหล่งข้อมูลอ้างอิง :

1. สถาบันมาตรฐานแห่งชาติ
2. สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

Solar Rooftop

ทางเลือกพลังงานสะอาด สู่การลดต้นทุนอุตสาหกรรมไทย

นโยบายอุตสาหกรรมภาค

การติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์บนหลังคา หรือ Solar Rooftop ในภาคอุตสาหกรรมไทย นอกจากสามารถช่วยลดต้นทุนของภาคอุตสาหกรรมได้ 4.5 % และส่งผลให้ GDP ภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น 0.06% แล้ว ยังสามารถช่วยลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนได้อีกด้วย เนื่องจากการผลิตไฟฟ้าได้ชื่อว่าเป็นกิจกรรมที่มีการปล่อยก๊าซคาร์บอนราว 1 ใน 3 เมื่อเทียบกับกิจกรรมของทั้งประเทศ ขณะเดียวกันก็เป็นกิจกรรมที่มีการจัดการเพื่อลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนได้รวดเร็วที่สุด กิจกรรมหนึ่ง จึงเป็นสาเหตุที่หลายประเทศหันมาให้ความสนใจในการผลิตไฟฟ้าด้วยพลังงานทดแทนภายในประเทศ เพื่อสามารถบรรลุเป้าหมายในความตกลงปารีส (Paris Agreement) โดยข้อมูลจากสถาบันวิจัยพลังงาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รายงานว่าการติดตั้งโซลาร์เซลล์ 10 แผง (1 กิโลวัตต์) เทียบเท่ากับการปลูกต้นไม้ประมาณ 101 ต้น ซึ่งช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ 901.3 กิโลกรัมคาร์บอนไดออกไซด์ ประเทศไทยได้ให้ข้อเสนอการมีส่วนร่วมของประเทศในการลด

ก๊าซเรือนกระจกและการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ กับประชาคมโลก (National Determined Contribution – NDC) โดยตั้งเป้าลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้ได้ร้อยละ 20–25 ภายในปี พ.ศ. 2573 ตามร่างแผนที่นำทางการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศ ปี พ.ศ. 2564–2573 ผ่านการดำเนินการในสาขาต่าง ๆ อาทิ สาขาพลังงานและขนส่ง สาขาระบบการทางอุตสาหกรรมและการใช้ผลิตภัณฑ์ และสาขาการจัดการของเสีย

นอกจากนี้ การผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ยังช่วยเสริมสร้างความมั่นคงทางพลังงาน ลดการพึ่งพาพลังงานจากภายนอก และสร้างโอกาสในการพัฒนาเทคโนโลยีในประเทศอีกด้วย

รู้จัก Solar Rooftop

1. การผลิตไฟฟ้าระบบโซลาร์รูฟ มี 2 ระบบหลัก ได้แก่ ระบบ On Grid และระบบ Off Grid โดยแต่ละระบบมีลักษณะและข้อดีแตกต่างกัน

- ระบบ On Grid: ระบบนี้เชื่อมต่อกับโครงข่ายไฟฟ้าสาธารณะ ซึ่งช่วยให้สามารถขายไฟฟ้าที่ผลิตได้เกินพอคืนเข้าสู่โครงข่ายไฟฟ้า ระบบ On Grid ทำให้เราสามารถลดค่าไฟฟ้าโดยใช้พลังงานจากแผงโซลาร์ในเวลากลางวัน และเมื่อมีพลังงานเหลือเราสามารถขายคืนไปยังโครงข่ายได้

- ระบบ Off Grid: ระบบนี้ไม่เชื่อมต่อกับโครงข่ายไฟฟ้าสาธารณะ โดยจะใช้งานร่วมกับแบตเตอรี่ที่เก็บพลังงานไฟฟ้าที่ผลิตได้ไว้ในช่วงที่ไม่มีแสงแดด ระบบ Off Grid จะมีการสำรองพลังงานไว้ในเวลาฉุกเฉินหรือในพื้นที่ที่ไม่มีโครงข่ายไฟฟ้าสาธารณะ

2. ระบบ On Grid มักมีต้นทุนสูงกว่าระบบ Off Grid ด้วยเหตุผลหลักหลายประการ:

- การเชื่อมต่อกับโครงข่ายไฟฟ้า: ระบบ On Grid ต้องใช้เครื่องแปลงไฟ (inverter) และอุปกรณ์เพิ่มเติมในการเชื่อมต่อกับโครงข่ายไฟฟ้าสาธารณะ สิ่งนี้เพิ่มความซับซ้อนและต้นทุนในส่วน of อุปกรณ์และการติดตั้ง

- อุปกรณ์สำหรับการควบคุมและความปลอดภัย: ระบบ On Grid ต้องมีอุปกรณ์เพิ่มเติมสำหรับการควบคุมและความปลอดภัยในการเชื่อมต่อกับโครงข่ายไฟฟ้า เช่น อุปกรณ์ป้องกันการไหลย้อนกลับ (anti-islanding) เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับโครงข่าย

- ค่าใช้จ่ายในการขออนุญาต: การติดตั้งระบบ On Grid อาจต้องมีการขออนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และอาจมีค่าธรรมเนียมต่างๆ เพิ่มเข้ามา

- การบำรุงรักษา: ระบบ On Grid อาจต้องการการบำรุงรักษามากกว่าระบบ Off Grid เนื่องจากมีส่วนประกอบที่ซับซ้อนกว่า

ถึงแม้ว่าระบบ On Grid จะมีต้นทุนสูงกว่าในเบื้องต้น แต่ก็มีข้อได้เปรียบในเรื่องของการขายไฟฟ้ากลับเข้าสู่โครงข่าย ซึ่งสามารถช่วยลดค่าไฟฟ้าในระยะยาวได้

ความคุ้มค่าในการลงทุนติดตั้ง Solar Rooftop

1. จากรายงานการศึกษา^{1,2} พบว่า การติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ (Solar Rooftop) สามารถช่วยลดค่าใช้จ่ายพลังงานได้อย่างมีนัยสำคัญ แต่เปอร์เซ็นต์ค่าใช้จ่ายที่ลดลงได้จะขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย เช่น ขนาดของระบบแผงโซลาร์ การใช้พลังงานของผู้ติดตั้ง และสภาพภูมิอากาศของพื้นที่ที่ติดตั้ง โดยทั่วไปแล้วการติดตั้งฯ สามารถช่วยลดค่าใช้จ่ายพลังงานได้ประมาณ 50% ของค่าไฟฟ้าปกติ ขึ้นอยู่กับการออกแบบในการเลือกใช้ระบบ On Grid หรือ Off Grid โดยระบบ On Grid จะสามารถลดค่าไฟฟ้าได้มากขึ้น เมื่อมีการขายพลังงานที่ผลิตได้เกินพอคืนเข้าสู่โครงข่ายไฟฟ้า

ตารางที่ 1 ความประหยัดต่อขนาดจากการติดตั้ง Solar Rooftop แบบ On Grid

2. จากรายงานการศึกษาคำนวณค่าทางการเงินจากการติดตั้งระบบโซลาร์รูฟ (Solar Roof) แบบ On Grid³ พบว่า ต้นทุนรวมของระบบเมื่อเทียบกับขนาดกำลังผลิตจะมีความประหยัดต่อขนาด เมื่อมีกำลังการผลิตที่มากขึ้น ดังนี้

ปี 2562	กำลังการผลิต (kW)	ราคาต่อหน่วย (บาท/หน่วย)	Peak Time (บาท/หน่วย)	ประหยัดต่อหน่วยโดยเฉลี่ย
	11-50	3.08	4.2097	64 %
	51-100	2.69		
	> 100	2.32		

3. ปัจจุบันในด้านต้นทุนของระบบผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์แบบ On Grid เนื่องจากปัจจุบันการพัฒนาและการแข่งขันเทคโนโลยีในตลาดสูง ทำให้ต้นทุนของระบบมีแนวโน้มต่ำลง โดยตัวระบบฯ จะมีอายุการใช้งานเฉลี่ย 20-25 ปี เครื่องแปลงกระแสไฟฟ้า (Inverter) มีอายุใช้งานเฉลี่ย 10-15 ปี ค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาเฉลี่ย 0.5-1% ของเงินลงทุนต่อปี โดยพบว่า ระยะเวลาคืนทุนอยู่ระหว่าง 7 – 8 ปี

การประเมินผลกระทบด้านต้นทุนพลังงาน จากการติดตั้ง Solar Rooftop ในภาคอุตสาหกรรม

สมมติฐาน: จากการรวบรวมผลการศึกษการติดตั้ง Solar Rooftop ต้นทุนพลังงานจะลดลงเฉลี่ยที่ประมาณ 60%

ตารางที่ 2 ผลกระทบโดยตรงต่อสถานประกอบการ

ขนาด สถานประกอบการ	สัดส่วนต้นทุนพลังงานต่อต้นทุนการผลิต	
	ก่อนติดตั้ง Solar Rooftop	หลังติดตั้ง Solar Rooftop
เล็ก	4.25%	2.55%
กลาง	6.13%	3.68%
ใหญ่	6.27%	3.76%
รวมทุกขนาด	5.97%	3.58%

ที่มา: คำนวณจากข้อมูลสำมะโนภาคอุตสาหกรรม ปี 2565 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตารางที่ 2 : **พบว่า หลังติดตั้ง Solar Rooftop ส่งผลกระทบโดยตรงทำให้สัดส่วนต้นทุนพลังงานต่อต้นทุนการผลิตของสถานประกอบการโดยรวมลดลงจากเดิม 5.97% มาอยู่ที่ 3.58%** โดยเมื่อพิจารณาจากขนาดสถานประกอบการ พบว่า ต้นทุนพลังงานต่อต้นทุนการผลิตลดลงอยู่ที่ 2.55%, 3.68% และ 3.76% ตามลำดับของขนาดสถานประกอบการ อย่างไรก็ตาม การพิจารณาผลกระทบยังต้องคำนึงถึงผลกระทบที่ส่งผลต่อเนื่องจาก

ผลกระทบโดยรวมต่อภาคอุตสาหกรรม

ต้นทุนพลังงานที่ลดลงจากการติดตั้ง Solar Rooftop ในอุตสาหกรรมหนึ่ง ย่อมส่งผลกระทบต่อเนื่องไปยัง ต้นทุนการผลิตของอุตสาหกรรมอื่น ๆ โดยเมื่อกำหนดผลกระทบนี้จากตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (I-O Table) พบว่า การส่งผ่านผลกระทบนี้จะทำให้ **ต้นทุนภาคอุตสาหกรรมโดยรวมลดลงได้ 4.5% และส่งผลให้ GDP ภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น 0.06%** ดังนั้น หากระยะเวลาคืนทุน 7 - 8 ปี จะมีการสะสมการเติบโตของ GDP ภาคอุตสาหกรรม "Accumulate GDP growth" อยู่ที่ **0.5%**

อุตสาหกรรมหนึ่ง ไปยังอีกอุตสาหกรรมหนึ่ง โดยเมื่อพิจารณาผลกระทบโดยรวมต่อภาคอุตสาหกรรมจากตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (I-O Table) พบว่า **การส่งผ่านผลกระทบนี้จะทำให้ต้นทุนภาคอุตสาหกรรมโดยรวมลดลงได้ 4.5% และส่งผลให้ GDP ภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น 0.06%** ดังนั้น ระยะเวลาคืนทุน 7 - 8 ปี จะมีการสะสมการเติบโตของ GDP ภาคอุตสาหกรรม "Accumulate GDP growth" อยู่ที่ 0.5%

การดำเนินนโยบายเพื่อส่งเสริมการติดตั้ง Solar Rooftop ในภาคอุตสาหกรรม และภาคครัวเรือนของประเทศไทย เปรียบเทียบกับต่างประเทศ

ประเทศไทย

- นโยบายกระตุ้นตลาดภายในประเทศ ส่งเสริมให้เกิดการใช้แผงโซลาร์เซลล์ทั้งในภาคธุรกิจและครัวเรือนมากขึ้น อาทิ โครงการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ที่ติดตั้งบนหลังคา (Solar PV Rooftop) สำหรับภาคประชาชนประเภทบ้านที่อยู่อาศัย หรือ โครงการ Solar ภาคประชาชน ส่งเสริมให้ครัวเรือนสามารถผลิตไฟฟ้าเพื่อใช้เองภายในบ้านได้ และไฟฟ้าส่วนที่เหลือจากที่ใช้งาน การไฟฟ้านครหลวง (กฟน.) และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) จะรับซื้อ 2.20 บาท/หน่วย เป็นระยะเวลา 10 ปี
- การดำเนินงานแก้ไขกฎหมาย ให้ภาคธุรกิจสามารถติดตั้ง Solar Rooftop ที่มีกำลังการผลิตเกินกว่า 1,000 กิโลวัตต์ได้ โดยไม่เข้าข่ายโรงงานที่ต้องขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการไฟฟ้า เพื่อปลดล็อกให้ภาคอุตสาหกรรม ภาคธุรกิจ ศูนย์การค้า โรงแรม และภาคบริการ สามารถใช้ไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์

สหรัฐอเมริกา⁴

- โครงการเครดิตภาษีสำหรับพลังงานแสงอาทิตย์ นโยบายของรัฐบาลกลางให้สิทธิประโยชน์ภาษีร้อยละ 30 สำหรับการติดตั้งระบบพลังงานแสงอาทิตย์
- โครงการพลังงานหมุนเวียนของรัฐ หลายรัฐในสหรัฐอเมริกามีโครงการพลังงานหมุนเวียนที่สนับสนุนการติดตั้งพลังงานแสงอาทิตย์ผ่านการให้สิทธิพิเศษภาษีและการสนับสนุนทางการเงิน
- โครงการ Solar for All ซึ่งเป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครัวเรือนที่มีรายได้น้อยสามารถเข้าถึงพลังงานสะอาด ผู้ที่ได้รับทุนภายใต้โครงการ Solar for All ได้ครอบคลุม 50 รัฐ อาณาเขต และพื้นที่ชนพื้นเมืองสหรัฐฯ เพื่อขยายแผงโซลาร์เซลล์ให้กับครัวเรือนที่มีรายได้น้อย 900,000 ครัวเรือน โดยคาดว่าจะประหยัดค่าใช้จ่ายสาธารณูปโภคของครัวเรือนเฉลี่ย 400 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี
- โครงการ The Qualifying Advanced Energy Project Credit (48C) ซึ่งเป็นโครงการที่สนับสนุนความสามารถในการแข่งขันทางอุตสาหกรรมและห่วงโซ่อุปทานพลังงานสะอาด ด้วยเงินระดมทุนใหม่มูลค่า 6,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สหภาพยุโรป⁵

- แผน EU Solar Rooftop Initiative ซึ่งบังคับให้อาคารใหม่ทุกแห่ง ติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์ภายในปี 2569 และยังสนับสนุนการติดตั้งบนอาคารที่มีอยู่ก่อนหน้านี้ภายในปี 2570

จีน⁴

- รัฐบาลมีนโยบาย Feed-in Tariff (FIT) และให้การสนับสนุนทางการเงินเพื่อส่งเสริมการติดตั้งพลังงานแสงอาทิตย์ นอกจากนี้ยังมีโครงการพลังงานหมุนเวียนขนาดใหญ่หลายโครงการ เช่น โครงการพลังงานแสงอาทิตย์ที่ใช้แผงโซลาร์เซลล์เพื่อช่วยเหลือชุมชนที่ยากจน

อินเดีย⁵

- รัฐบาลประกาศเป้าหมายในการเพิ่มกำลังการผลิตพลังงานหมุนเวียนให้ได้ 400 กิกะวัตต์ภายในปี 2573 โดยสนับสนุนโครงการ Production Linked Incentive (PLI) ซึ่งช่วยเพิ่มกำลังการผลิตแผงโซลาร์เซลล์ในประเทศ และส่งเสริมการติดตั้งระบบ Solar Rooftop ในครัวเรือนและภาคธุรกิจ
- มีเป้าหมายเพิ่มกำลังการผลิตแผงโซลาร์เซลล์เป็น 40 กิกะวัตต์ต่อปี จาก 9.71 กิกะวัตต์ ในปี 2566 และการพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของห่วงโซ่อุปทานในประเทศนี้ คาดว่าจะส่งผลให้มีการเติบโตอย่างก้าวกระโดดของแผงโซลาร์เซลล์

ญี่ปุ่น⁵

- รัฐบาลมีนโยบาย Feed-in Tariff (FIT) ส่งเสริมให้ผู้ผลิตพลังงานแสงอาทิตย์รายย่อยสามารถขายไฟฟ้าส่วนเกินเข้าสู่ระบบไฟฟ้าได้ และมีนโยบายลดหย่อนภาษีสำหรับการติดตั้ง Solar Rooftop

ออสเตรเลีย⁶

- โครงการเครดิตพลังงานหมุนเวียน ให้เครดิตสำหรับผู้ผลิตพลังงานแสงอาทิตย์และสามารถขายเครดิตนั้นในตลาดพลังงาน
- การสนับสนุนจากรัฐและท้องถิ่น หลายรัฐในออสเตรเลียมีการสนับสนุนทางการเงินและสิทธิพิเศษภาษีสำหรับการติดตั้งระบบพลังงานแสงอาทิตย์ เช่น โครงการหมู่บ้านจัดสรร เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ซื้อบ้านในโครงการฯ ลดภาระในการประเมินและขอติดตั้ง Solar Rooftop

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เพื่อส่งเสริมการใช้ Solar Rooftop ในภาคอุตสาหกรรมไทย

ประเด็นที่ 1

กฎระเบียบ (Regulations)

สถานะปัจจุบัน

มี 4 ขั้นตอน และ 3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการขออนุญาตติดตั้ง Solar Rooftop ได้แก่

1. ส่วนราชการท้องถิ่น ขออนุญาต ดัดแปลงอาคาร หรือรื้อถอนอาคารกับหน่วยงานราชการในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเทศบาล/ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในเขตพื้นที่เพื่อทำการดัดแปลงโครงสร้างบนหลังคาก่อนทำการติดตั้ง

2. สำนักงานกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) กำลังการผลิต < 1,000 kVA ไม่ต้องขอใบอนุญาตจาก กกพ. (แต่ต้องแจ้งขอยกเว้น ผ่านเว็บไซต์) กำลังการผลิต $\geq 1,000$ kVA ต้องขอใบอนุญาตจาก กกพ.

3. การไฟฟ้านครหลวง (กฟน.)/ การไฟฟ้าฝ่ายผลิต (กฟผ.) ผู้ขอติดตั้งจะต้องทำการลงทะเบียนเพื่อเข้าร่วมโครงการขายไฟหรือขอชื้อไฟ (ผ่านเว็บไซต์) และนัดหมายเจ้าหน้าที่การไฟฟ้าเพื่อรับการตรวจสอบระบบจากเจ้าหน้าที่การไฟฟ้า

ปัจจุบันบริษัทที่รับติดตั้ง Solar Rooftop จะเป็นผู้รับดำเนินการให้ครบวงจร แต่ยังคงต้องใช้เวลาดำเนินการนาน เพราะต้องจัดเตรียมเอกสารและติดต่อประสานกับหลายหน่วยงาน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดตั้งเป็นศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ในการขอตัดตั้ง และมีระบบติดตามสถานะการดำเนินการของผู้ขอติดตั้ง เพื่อวางรากฐานข้อมูลด้านพลังงานสะอาดของประเทศต่อไป

2. กระทรวงพลังงานและกระทรวงอุตสาหกรรม ควรร่วมกันสร้างมาตรฐานและกฎระเบียบเกี่ยวกับการติดตั้งและใช้งาน Solar Rooftop เพื่อให้ความมั่นใจว่าระบบจะถูกติดตั้ง ใช้งานอย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ (โดยจัดตั้งคณะทำงาน หรืออาจจัดตั้งสภาผู้ประกอบการพลังงานสะอาดเพื่อกำกับดูแลข้อกำหนดด้านความปลอดภัย ด้านการเชื่อมต่อระบบ และด้านสิ่งแวดล้อม)

ประเด็นที่ 2

ความคุ้มค่า (Cost Effectiveness)

สถานะปัจจุบัน

1. ราคาการติดตั้ง Solar Rooftop มีแนวโน้มลดลงจากนวัตกรรมและการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทำให้การติดตั้งระบบ Solar Rooftop มีประสิทธิภาพมากขึ้นและมีราคาที่ถูกลง

2. การสร้างแรงจูงใจ การสนับสนุนเงินทุนให้ผู้ประกอบการเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยกระตุ้นความต้องการปรับเปลี่ยนมาใช้พลังงานสะอาดที่ราคาถูกในสถานการณ์เศรษฐกิจที่ไม่แน่นอนและราคากำลังงงานค่อนข้างสูง

ข้อเสนอแนะ

1. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาอุปกรณ์ชิ้นส่วนที่เกี่ยวข้องกับการผลิต Solar Rooftop เช่น โซลาร์เซลล์ที่มีประสิทธิภาพโดยผู้ประกอบการไทย (ปัจจุบัน กระทรวงพลังงานได้นำร่องผลิตระบบโซลาร์เซลล์โดยคาดว่าจะถูกลงกว่าราคาในปัจจุบันร้อยละ 60 ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมการเข้าถึงพลังงานสะอาดและการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องของไทย)

2. ควรมีเครดิตภาษี โดยมีการกำหนดอัตราลดหย่อนภาษีที่จูงใจสำหรับผู้ประกอบการ โดยหารือร่วมกับกรมสรรพากร

3. การเข้าถึงแหล่งเงินทุน

- ควรกำหนดอัตราดอกเบี้ยพิเศษ โดยร่วมกับสถาบันการเงินออกแคมเปญส่งเสริมผู้ประกอบการที่ต้องการลงทุนด้านสิ่งแวดล้อม เช่น สินเชื่อสีเขียว “Green Finance” สินเชื่อโครงการ Solar Rooftop เป็นต้น (ปัจจุบัน กระทรวงอุตสาหกรรมได้มีความร่วมมือกับ SME Bank ประเภสินเชื่อ Green Productivity ในวงเงินกว่า 1.5 หมื่นล้านบาท)

- ส่งเสริมให้สามารถนำ Solar Rooftop มาเป็นหลักประกันในการขอสินเชื่อ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ประกอบการ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น

ประเด็นที่ 3

การตระหนักรู้ (Awareness)

สถานะปัจจุบัน

ผู้ประกอบการบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจและให้ความสำคัญต่อการใช้พลังงานสะอาด

ข้อเสนอแนะ

ควรเผยแพร่สร้างความตระหนักเกี่ยวกับประโยชน์และความสำคัญของพลังงานสะอาดที่จะช่วยลดต้นทุนและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในระยะยาว เช่น Solar Rooftop เพื่อให้ผู้ประกอบการมีแรงจูงใจในการลงทุน และสามารถปรับตัวเตรียมรับมือกับมาตรการกีดกันทางการค้าด้านสิ่งแวดล้อม

ประเด็นที่ 4

ปัจจัยสนับสนุนอื่น ๆ

สถานะปัจจุบัน

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) ได้ดำเนินการ

1. กำหนดมาตรฐานแผงโซลาร์เซลล์ (ทั่วไป) จำนวน 2 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานผลิตภัณฑ์ที่แสดงประสิทธิภาพ และมาตรฐานด้านความปลอดภัย (มีผู้ผลิตที่ได้รับใบอนุญาตจาก สมอ. แล้ว 7 ราย)

2. กำหนดมาตรฐานแผงโซลาร์เซลล์มือสอง (ทั่วไป) ประสิทธิภาพ $\geq$ ร้อยละ 70 ที่คาดว่าจะประกาศใช้ภายในปี 2568

กรมโรงงานอุตสาหกรรม (กรอ.) ได้ดำเนินการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งโรงงานนำร่องการรีไซเคิลซากเซลล์แสงอาทิตย์ และแนวทางการสนับสนุนผู้ประกอบการที่จัดตั้งโรงงานฯ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการลดปัญหาสิ่งแวดล้อมจากการลักลอบทิ้งซากเซลล์แสงอาทิตย์ เพื่อทำให้เกิดระบบการนำซากเซลล์แสงอาทิตย์มาจัดการอย่างถูกต้องและนำวัสดุที่ได้จากการรีไซเคิลนำกลับเข้ามาสู่กระบวนการเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในด้านอื่น ๆ และลดการเหลือทิ้งให้มากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการใช้พลังงานสะอาดมากขึ้น และลดขยะอุตสาหกรรม

1. จัดทำฐานข้อมูลเพื่อ Matching ผู้ผลิตโซลาร์เซลล์มือหนึ่งและมือสอง ผู้รับติดตั้งและผู้ประกอบการที่ต้องการติดตั้ง Solar Rooftop เพื่อส่งเสริมการใช้สินค้าในประเทศที่มีมาตรฐาน

2. ส่งเสริมการปรับปรุงระบบการติดตั้งโซลาร์เซลล์ให้เป็นไปตามมาตรฐาน เพื่อให้มีความพร้อมรองรับระบบตรวจสอบย้อนกลับ จากมาตรการ CBAM และ Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD) ที่กำหนดให้บริษัทขนาดใหญ่ดำเนินการตรวจสอบห่วงโซ่อุปทานของตนโดยเฉพาะด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างละเอียด

3. ส่งเสริมการสร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดการซากโซลาร์เซลล์อย่างถูกต้องโดยเริ่มตั้งแต่สถานประกอบการที่ติดตั้ง Solar Rooftop เพื่อส่งต่อให้โรงงานที่รีไซเคิลฯ สามารถดำเนินการต่อได้อย่างถูกต้อง อาทิ การรับคืนแผ่นโซลาร์เซลล์ที่หมดอายุ การซ่อมแซมแผ่นโซลาร์เซลล์ การรีไซเคิลแผ่นโซลาร์เซลล์ การแยกส่วนประกอบที่ยังมีมูลค่า การกำจัดขยะของส่วนประกอบที่ไม่สามารถนำไปใช้งานอีกต้องนำไปกำจัดทิ้งอย่างถูกวิธีเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนมีความคิดเห็นว่าข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อส่งเสริมการใช้ Solar Rooftop ในภาคอุตสาหกรรมไทย ควรดำเนินการขับเคลื่อนภายใต้หลักการ “การสร้างมีส่วนร่วม” (Participation) ของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อบูรณาการการทำงานร่วมกันทั้งภาครัฐและเอกชน ในการส่งเสริมและสนับสนุนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรม เช่น กฎระเบียบ เงินทุน เทคโนโลยี และการตลาด ซึ่งจะช่วยให้การพัฒนานโยบายและกิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จัดทำโดย :

นางสาวกฤติดา มณีนม

แหล่งข้อมูลอ้างอิง :

1. อังสนา พจนศิริ, การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของโครงการผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์บนหลังคาในอาคารธุรกิจขนาดเล็ก, มหาวิทยาลัยบูรพา, 2559
2. ณัฐพงศ์ สุวรรณสังข์ และโสภิตสุดา ทองโสภิต, การประเมินศักยภาพเชิงเทคนิคและเศรษฐศาสตร์ของระบบผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์บนหลังคาอาคารในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558
3. ดลิตา อมรเหมานนท์ และราชนันท์ ชูชาติ, การวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางการเงินของโครงการติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2562
4. นโยบายการสนับสนุนการผลิตแผงโซลาร์เซลล์ในสหรัฐฯ, กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, พฤษภาคม 2567
5. วิจัยกรุงศรี, Solar Rooftop เทรนด์พลังงานสะอาดของโลกกับโอกาสการลงทุนในไทย, มกราคม 2568
6. www.sbs.com.au, เมษายน 2566

หนึ่งในผู้บริหารรุ่นใหม่ของกระทรวง
อุตสาหกรรม **“ภาสกร ชัยรัตน์”**
ได้พิสูจน์ผลงานในฐานะผู้บริหารระดับสูง
ที่ผ่านการทำงานมาในหลายบทบาทหน้าที่
ทั้งแนวหน้าของการเป็นผู้ตรวจราชการ
การทำหน้าที่ในตำแหน่งอธิบดี **“ดีพร้อม”**
กับการส่งเสริมสนับสนุนผู้ประกอบการ
ในระดับชุมชนท้องถิ่น อย่างเข้มข้น
จนเห็นผลงานเป็นที่ประจักษ์ สังกะสปะสบการณ์
จนก้าวสู่การทำหน้าที่ในบทบาท **“เสนาธิการ”**
ของกระทรวงอุตสาหกรรม

วันนี้ทีมบรรณาธิการวารสารฯ ได้มีโอกาส
มาพูดคุยทำความรู้จักกับ **“พีตัก”** ให้มากขึ้น
และสอบถามถึงบทบาทในตำแหน่งผู้อำนวยการ
สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
ที่ท่านเข้ามานั่งได้ระยะเวลานานแล้ว แต่สามารถ
ขับเคลื่อนการทำงานของ สศอ. ออกมาได้
อย่างดียิ่ง

นายภาสกร ชัยรัตน์

ผู้อำนวยการ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

1. ก่อนอื่นอยากให้ท่านเล่า**ประสบการณ์ที่เข้ามาบริหารการ**ในแวดวงกระทรวงอุตสาหกรรมพอสังเขป

ผมเริ่มรับราชการที่กระทรวงอุตสาหกรรมในปี พ.ศ. 2540 โดยเริ่มปฏิบัติงานในส่วนอุตสาหกรรมปิโตรเลียม กองอุตสาหกรรมน้ำมัน สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม หลังจากนั้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 ได้ย้ายหน่วยงานมาสังกัดกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ในปี พ.ศ. 2551 ได้รับมอบหมายให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการส่วนบริหารจัดการข้อมูลและปรึกษาแนะนำ สำนักบริหารยุทธศาสตร์กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ในปี พ.ศ. 2558 ได้รับแต่งตั้งให้ไปดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรม ภาคที่ 8 (จังหวัดสุพรรณบุรี) และผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรม ภาคที่ 1 (จังหวัดเชียงใหม่) ตามลำดับ ในปี พ.ศ. 2561 ผมได้รับมอบหมายให้มาดูแลยุทธศาสตร์และแผนงานในภาพรวมของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมในตำแหน่งผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน ปีต่อมาได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม และในเดือนมีนาคม – ตุลาคม 2566 ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงอุตสาหกรรม และดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนพัฒนาเอสเอ็มอีตามแนวประชารัฐ สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมควบคู่กัน

ต่อมาเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2566 ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ผมได้กำหนดนโยบาย **“โลกเปลี่ยน อุตสาหกรรมปรับ พร้อมรับอนาคต (RESHAPE THE FUTURE)”** ที่มุ่งเน้นการปรับตัวของภาคอุตสาหกรรมไทยให้พร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบันและอนาคต โดยได้เข้าไปส่งเสริมและพัฒนาระดับผู้ประกอบการให้สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล สร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ และเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการผลิตอย่างยั่งยืนผ่านการดำเนินงาน

3 กลยุทธ์หลัก ได้แก่ ปรับตัวให้ก้าวทันเศรษฐกิจยุคใหม่ ปรับเปลี่ยนการพัฒนาเชิงพื้นที่ และปรับเพิ่มการเข้าถึงโอกาส ซึ่งนับเป็นช่วงเวลาทำงานอย่างหนัก โดยผมได้ลงพื้นที่ไปในทุกภูมิภาคทั่วประเทศเพื่อสนับสนุน ส่งเสริมและเสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรมในทุกระดับ รวมทั้งการพัฒนาระบบงานด้านต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ เกิดความเข้มแข็ง สามารถยกระดับขีดความสามารถให้แข่งขันได้อย่างยั่งยืน ก่อนที่จะได้รับการแต่งตั้งให้มาดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2567 ที่ผ่านมา

2. บทบาทหน้าที่ที่ความรับผิดชอบในฐานะ **“ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม”**

จากที่ผ่านมาปฏิบัติหน้าที่อธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ขับเคลื่อนด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรม เปรียบเสมือน **“มือ”** ของกระทรวงอุตสาหกรรม แต่พอมารับตำแหน่ง **“ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม”** บทบาทได้เปลี่ยนไปตามภารกิจของหน่วยงาน ซึ่งสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมเปรียบเสมือน **“เสาหลักของกระทรวงอุตสาหกรรม”** ที่ทำหน้าที่เป็น **“คลังสมอง”** หรือ **“คลังข้อมูล”** ให้กับกระทรวงอุตสาหกรรม โดยเป็นหน่วยงานที่จัดทำ บูรณาการ ผลักดัน และขับเคลื่อนนโยบาย แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรม การขึ้นนำและการเตือนภัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรมของประเทศ ดังนั้นผมจึงได้มอบหมายให้กองต่าง ๆ พัฒนาการจัดทำนโยบายหรือมาตรการ จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกที่มีความถูกต้อง แม่นยำ และทันต่อสถานการณ์ เพื่อให้พร้อมที่จะนำเสนอผู้บริหารของกระทรวงอุตสาหกรรมได้ตลอดเวลา และบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในกระทรวงอุตสาหกรรมและหน่วยงานพันธมิตรภายนอก

3. อยากให้ท่านยกตัวอย่างความสำเร็จ และผลงานสำคัญที่ผ่านมา

ตั้งแต่เข้ามารับตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมเมื่อปลายปีที่ผ่านมา ได้ดำเนินงานสำคัญที่เป็นรูปธรรม อาทิ

► **การปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมตามแนวนโยบาย “การปฏิรูปอุตสาหกรรม” ของท่านเอกอัครราชทูต** พร้อมพันธุ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม โดย สศอ. ได้ร่วมงานกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันจัดทำ (ร่าง) มาตรการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม จำนวน 9 กลุ่มอุตสาหกรรม และได้นำเสนอผู้บริหารกระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

► **การผลักดันอุตสาหกรรมเป้าหมายที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ** นโยบายรัฐบาล นโยบายของกระทรวงอุตสาหกรรม ให้เป็นเครื่องยนต์สร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่เชื่อมโยงกับบริบทการเปลี่ยนแปลง (Mega Trends) และทิศทางการพัฒนาของประเทศ

• การขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์ ให้เติบโตทั้งในตลาดโลกและสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ สศอ. ได้ดำเนินโครงการต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมนี้ เช่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องมือแพทย์ภายใต้โครงการบูรณาการ พัฒนาอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต โดยได้จัดงานแถลงผลความสำเร็จการพัฒนา “**เครื่องวิเคราะห์การทำงานเครื่องช่วยหายใจรุ่น VA-01**” เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์เครื่องมือแพทย์ไทย ลดต้นทุนการนำเข้าเครื่องมือแพทย์ ยกระดับการให้บริการทางการแพทย์ และสร้างความมั่นคงให้กับระบบสาธารณสุขของไทย

• การสนับสนุนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เพื่อให้เป็นอีกหนึ่งอุตสาหกรรมที่พัฒนาไปสู่อุตสาหกรรมเศรษฐกิจใหม่ สนับสนุนการใช้ผลิตภัณฑ์จากผู้ประกอบการในประเทศที่ได้คุณภาพและมาตรฐาน และสามารถต่อยอดไปสู่การพัฒนาอุตสาหกรรมอื่นได้อีกด้วย โดยที่ผ่านมา สศอ. ได้เป็นเจ้าภาพจัดพิธีลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU) ว่าด้วยความร่วมมือด้านวิชาการระหว่างสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหมและสถาบันยานยนต์ นอกจากนี้ได้เปิดใช้งานเว็บไซต์ศูนย์สารสนเทศอัจฉริยะอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (DIU) เพื่อให้เป็นศูนย์กลางข้อมูลด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและสนับสนุนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย

• การผลักดันอุตสาหกรรมฮาลาลไทยสู่ตลาดโลก โดยการส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมฮาลาล โดย สศอ. ได้เข้าไปสร้างความร่วมมือกับกลุ่มประเทศต่าง ๆ อาทิ รัฐสุลต่านโอมาน สาธารณรัฐคาซัคสถาน ราชอาณาจักรโมร็อกโก และขณะนี้ สศอ. อยู่ระหว่างการดำเนินการจัดตั้งศูนย์ฮาลาล รวมถึงในปีนี้เป็นประเทศไทยจะเป็นเจ้าภาพการจัดการประชุมความร่วมมือเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย IMT-GT สาขาอุตสาหกรรมฮาลาล ณ จังหวัดสงขลา

• การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลผ่านเครื่องมือดิจิทัล เพื่อการติดตามสถานการณ์ภาคอุตสาหกรรม โดยสะท้อนออกมาในรูปแบบของดัชนีอุตสาหกรรม ซึ่งเมื่อเกิดความผิดปกติของภาคอุตสาหกรรมอย่างในปัจจุบัน กรณีที่โรงงานผู้ผลิตปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจการไปสู่การซื้อสินค้าในราคาต่ำ โดยเฉพาะสินค้าที่มีคุณภาพไม่ได้ตามมาตรฐานจากต่างประเทศและนำมาจำหน่ายทั้งในประเทศและส่งออก จากความผิดปกตินี้ สศอ. จะดำเนินการส่งสัญญาณไปยังหน่วยงานภายใต้ ออ. เพื่อเข้าไปตรวจสอบในประเด็นต่าง ๆ ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

• การรักษาความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมเหล็ก ซึ่งถือเป็นอุตสาหกรรมพื้นฐานสำคัญของอุตสาหกรรมต่อเนื่องของประเทศ เช่น ก่อสร้าง ยานยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้า และโครงสร้างพื้นฐานซึ่งกำลังเผชิญความท้าทายจากหลายด้าน โดยเฉพาะการแข่งขันกับเหล็กนำเข้าจากต่างประเทศที่เพิ่มมากขึ้น จนทำให้อัตรากำไรกำลังการผลิตของอุตสาหกรรมเหล็กตกต่ำ สศอ. จึงได้ผลักดันการใช้มาตรการเพื่อควบคุมกำลังการผลิตเหล็กในประเทศต่อเนื่อง โดยล่าสุดร่างประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง ห้ามตั้งหรือขยายโรงงานผลิตเหล็กเส้นเสริมคอนกรีต ทุกขนาด ทุกท้องที่ ในราชอาณาจักร พ.ศ..... ได้รับการเห็นชอบในหลักการจากคณะรัฐมนตรีแล้วเมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2568 และอยู่ในขั้นตอนการตรวจสอบร่างกฎหมายต่อไป ทั้งนี้ สศอ. อยู่ระหว่างเตรียมการนำเสนอให้กำหนดใช้มาตรการห้ามตั้งโรงงานผลิตเหล็กกล้าทรงแบนรีดร้อนเป็นลำดับต่อไป เนื่องจากเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีปริมาณการผลิตล้นตลาด (Oversupply) และพิจารณาความจำเป็นในการกำหนดมาตรการในเหล็กประเภทอื่น ๆ ด้วย นอกจากนี้ สศอ. ยังได้ดำเนินโครงการจัดทายุทธศาสตร์เพื่อยกระดับอุตสาหกรรมเหล็กไทยไปสู่เหล็กสีเขียว (Green Steel) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 เพื่อให้มีแนวทางในการยกระดับอุตสาหกรรมเหล็กไทยไปสู่กระบวนการผลิตเหล็กคาร์บอนต่ำ สร้างโอกาสในการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมเหล็กไทยในอนาคตด้วย

► **การติดตามสถานการณ์เศรษฐกิจอุตสาหกรรมภาคการถลุงแร่ และเตือนภัยภาคอุตสาหกรรม** เพื่อให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม และสาธารณชนได้รับทราบข้อมูล และนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจและสามารถเตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างทันทั่วถึง เช่น ในปัจจุบันทั่วโลกกำลังให้ความสำคัญกับเรื่องสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้ประเทศไทยมีการปรับตัวเพื่อตอบโจทย์โลก โดยในภาคอุตสาหกรรมเริ่มมีการผลิตถลุงแร่ไฟฟ้า และทาง สศอ. ได้มีการจัดเก็บข้อมูลการผลิตถลุงแร่ไฟฟ้าเพื่อนำมาประกอบในการจัดทำข้อมูลดัชนีอุตสาหกรรมในส่วนของอุตสาหกรรมยานยนต์เพื่อให้สะท้อนภาพรวม

ของอุตสาหกรรมยานยนต์ที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นต้น นอกจากนี้ สศอ. ได้จัดให้มีการ “แถลงข่าวดัชนีอุตสาหกรรม” เป็นประจำทุกเดือน รวมถึงการรายงานสถานการณ์ การเตือนภัยด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม และการแถลงประเด็นสำคัญ (HOT ISSUE) ด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

4. อยากให้วาดภาพว่า สศอ. จะมีบทบาทขับเคลื่อนภาคอุตสาหกรรมของไทยอย่างไรในระยะต่อไป

ภารกิจหลักสำคัญของ สศอ. คือ การเสนอแนะนโยบาย แนวทาง และมาตรการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม รวมถึงจัดทำแผนพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ สศอ. จึงต้องทำงานในการจัดทำนโยบายเชิงรุกเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมรายสาขาต่าง ๆ ให้แข่งขันได้ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบัน ขณะเดียวกันก็ขับเคลื่อนอุตสาหกรรมเป้าหมายที่มีศักยภาพสูงเพื่อรักษาขีดความสามารถของภาคอุตสาหกรรมและสร้างความเจริญเติบโตให้กับเศรษฐกิจของประเทศ ผมจึงมุ่งมั่นที่จะนำ สศอ. ไปสู่การเป็น “หน่วยงานที่มีวิสัยทัศน์ในการวิเคราะห์และกำหนดนโยบายเศรษฐกิจอุตสาหกรรมเพื่อขับเคลื่อนอุตสาหกรรมไทยให้แข่งขันได้ตามบริบทของเวทีโลกที่เปลี่ยนแปลงไป”

5. Key Success Factor สำคัญที่ทำให้ประสบความสำเร็จในฐานะผู้บริหารสายอุตสาหกรรม

หลักสำคัญที่ผมยึดมั่นในการทำงานมาโดยตลอดจนถึงทุกวันนี้ ผมใช้หลัก “3 ต้อง” คือ

1. ต้อง **“ขยัน”** หมายถึง การมุ่งมั่นตั้งใจทำงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ จริงจังในเรื่องที่ถูกต้อง สู้งาน มีความพยายาม ไม่ท้อถอย กล้าเผชิญกับปัญหาอุปสรรค
2. ต้อง **“เก่ง”** หมายถึง มีความรู้ รู้ลึก รู้จริง และมีความเข้าใจในงานที่ทำ วิเคราะห์เป็น สังเคราะห์ได้ ประเมินได้
3. ต้องสุดท้ายเป็นสิ่งที่ผมให้ความสำคัญที่สุด คือ ต้องมี **“ทัศนคติที่ดี”** หากเรามีความขยัน และเก่งแล้ว แต่หากมีทัศนคติไม่ดีจะเป็นการปิดกั้นโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ยกตัวอย่างว่าเมื่อได้รับมอบหมายงาน หากเรามี “ทัศนคติที่ดี” เราจะคิดว่า เราต้องทำได้ ถึงแม้จะยาก หรือใช้เวลา ซึ่งงานบางอย่างที่ไม่เคยทำบางคนอาจคิดว่าเป็นเรื่องยุ่งยากและคิดว่าทำไม่ได้ ทั้ง ๆ ที่ยังไม่ได้เริ่มต้น อยากให้ปรับมุมมองใหม่ว่างานที่ได้รับมอบหมายมานั้น เป็นความท้าทายที่จะช่วยให้เราได้เรียนรู้ ได้พัฒนา ผักผ่อนทักษะการทำงานให้ดีขึ้น นำไปสู่การได้รับโอกาสความก้าวหน้าทั้งในหน้าที่การงานและการดำเนินชีวิตด้วย

สรุปดัชนีอุตสาหกรรมไทย ไตรมาส 1/2568

กองสารสนเทศและดัชนีเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม (Manufacturing Production Index : MPI) ไตรมาส 1/2568 (เดือนมกราคม ถึงมีนาคม) เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน ลดลงร้อยละ 1.61 โดยดัชนีการส่งสินค้า ดัชนีสินค้าสำเร็จรูป คงคลัง และดัชนีอัตราส่วนสินค้าสำเร็จรูปคงคลัง ปรับตัวลดลงร้อยละ 1.12 3.47 และ 1.36 ตามลำดับ แต่ดัชนีแรงงาน อุตสาหกรรม และดัชนีผลิตภาพแรงงานอุตสาหกรรม ปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.65 และ 0.67 ตามลำดับ สำหรับ อัตราการใช้กำลังการผลิต อยู่ที่ร้อยละ 61.03 รายละเอียดแสดงในตารางที่ 1 และรูปที่ 1) อุตสาหกรรมสำคัญที่มีการปรับตัวลดลงในไตรมาสนี้ เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์ น้ำมันปาล์ม และผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นปิโตรเลียม เป็นต้น

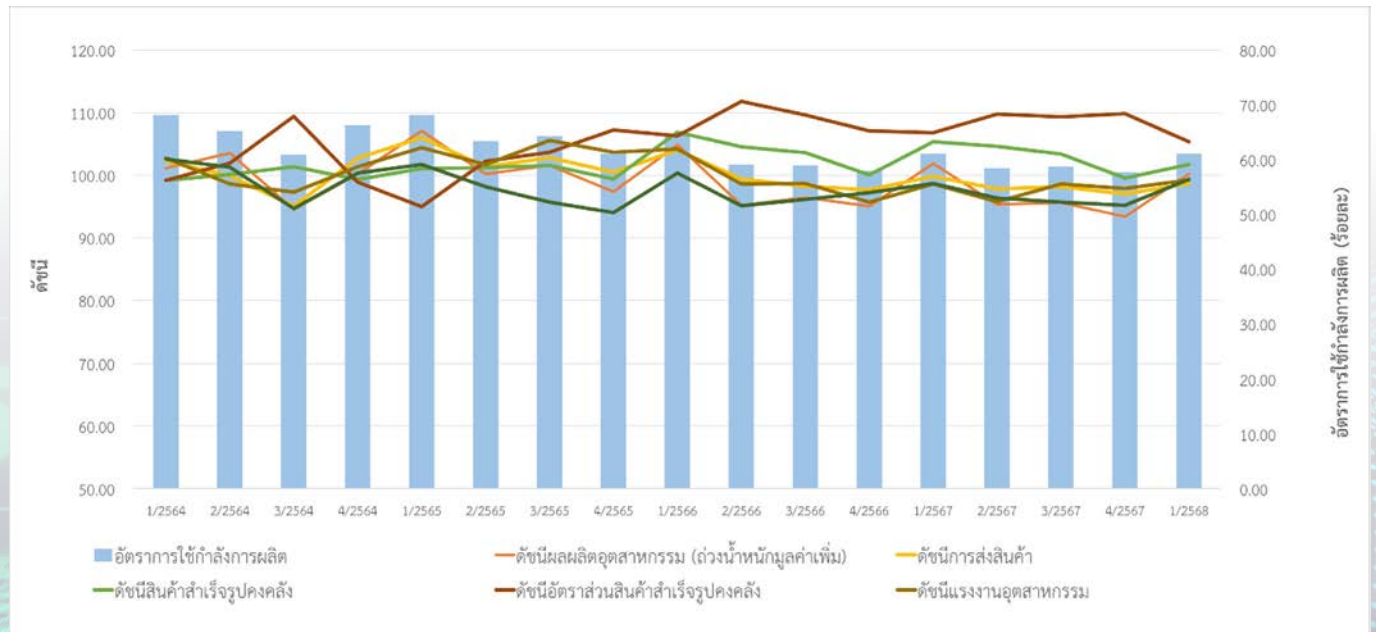
สำหรับอุตสาหกรรมที่ปรับตัวเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน เช่น พลาสติกและยางสังเคราะห์ขั้นต้น น้ำตาล และสัตว์น้ำบรรจุกระป๋อง เป็นต้น (รายละเอียดแสดงในตารางที่ 2)

ตารางที่ 1 ดัชนีอุตสาหกรรมรายไตรมาส

ดัชนีอุตสาหกรรม รายไตรมาส (70 กลุ่มอุตสาหกรรม)					
ดัชนีอุตสาหกรรม	ไตรมาส 1/2567 (ม.ค.-มี.ค.)	ไตรมาส 4/2567 (ต.ค.-ธ.ค.)	ไตรมาส 1/2568 (ม.ค.-มี.ค.)	อัตราการเปลี่ยนแปลง เมื่อเทียบกับไตรมาส ก่อน (%MoM)	อัตราการเปลี่ยนแปลง เมื่อเทียบกับไตรมาส เดียวกันของปีก่อน (%YoY)
ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม (ถ่วงน้ำหนักมูลค่าเพิ่ม)	101.86	93.39	100.21	7.30	-1.61
ดัชนีการส่งสินค้า	99.80	97.00	98.68	1.74	-1.12
ดัชนีสินค้าสำเร็จรูปคงคลัง	105.36	99.54	101.70	2.17	-3.47
ดัชนีอัตราส่วนสินค้าสำเร็จรูป คงคลัง	106.80	109.82	105.34	-4.08	-1.36
ดัชนีแรงงานอุตสาหกรรม	98.63	97.89	99.27	1.41	0.65
ดัชนีผลิตภาพแรงงาน อุตสาหกรรม	98.67	95.21	99.33	4.33	0.67
อัตราการใช้กำลังการผลิต	61.05	57.72	61.03	-	-

ที่มา : กองสารสนเทศและดัชนีเศรษฐกิจอุตสาหกรรม สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
หมายเหตุ : ฐานเฉลี่ยปี 2564 เป็นดัชนีที่ยังไม่ได้ปรับผลกระทบของฤดูกาล

รูปที่ 1 ดัชนีอุตสาหกรรมรายไตรมาส

ที่มา : กองสารสนเทศและดัชนีเศรษฐกิจอุตสาหกรรม สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
หมายเหตุ : ฐานเฉลี่ยปี 2564 เป็นดัชนีที่ยังไม่ได้ปรับผลกระทบของฤดูกาล

อุตสาหกรรมสำคัญ 5 อันดับแรกที่มีการปรับตัวเพิ่มขึ้น ซึ่งส่งผลต่อดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมในไตรมาสที่ 1 ของปี 2568 มีดังนี้

พลาสติกและยางสังเคราะห์ขั้นต้น

ปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.42 เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน ภาวะการผลิตเพิ่มขึ้นจาก Polypropylene resin เป็นหลัก เนื่องจากผู้ผลิตบางรายกลับมาทำการผลิตได้ตามปกติ หลังจากช่วงเดียวกันของปีก่อนมีการหยุดเดินเครื่องจักรบางส่วน

น้ำตาล

ปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.73 เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน ภาวะการผลิตเพิ่มขึ้นจากน้ำตาลทรายดิบและกากน้ำตาล เป็นหลัก เนื่องจากมีปริมาณน้ำฝนเพียงพอในพื้นที่เพาะปลูกและราคาอ้อยในฤดูการผลิตที่ผ่านมาค่อนข้างสูงจูงใจให้เกษตรกรขยายพื้นที่เพาะปลูก

สัตว์น้ำบรรจุกระป๋อง

ปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.24 เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน ภาวะการผลิตเพิ่มขึ้น เนื่องจากความต้องการสินค้าของประเทศคู่ค้าหลักเพิ่มขึ้น ประกอบกับความไม่แน่นอนของนโยบายการขึ้นภาษีนำเข้าของสหรัฐอเมริกาทำให้การส่งออกขยายตัวอย่างต่อเนื่อง

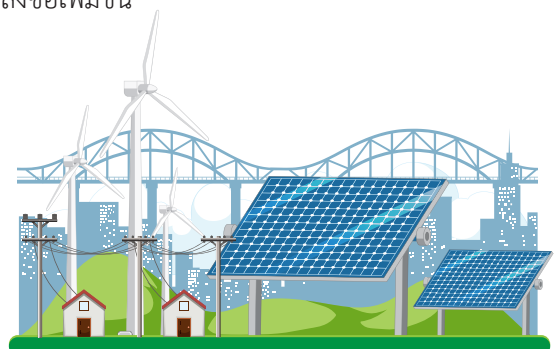
คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่อพ่วง

ปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.08 เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน ภาวะการผลิตเพิ่มขึ้นจากสินค้า Hard Disk Drive เป็นหลัก ตามความต้องการที่เพิ่มขึ้นของการใช้ระบบจัดเก็บและประมวลผลข้อมูลที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้นตามเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป

ผลิตภัณฑ์อย่างอื่น ๆ

ปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.99 เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน ภาวะการผลิตเพิ่มขึ้นจากการที่ผู้ผลิตบางรายมีการขยายกำลังการผลิตเพื่อรองรับคำสั่งซื้อที่เพิ่มขึ้น รวมถึงมาตรฐานการผลิตที่ผ่านการรับรองของ EUDR ส่งผลให้มีคำสั่งซื้อเพิ่มขึ้น

อุตสาหกรรมสำคัญ 5 อันดับแรกที่มีการปรับตัวลดลง ซึ่งส่งผลต่อดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมในไตรมาสที่ 1 ของปี 2568 มีดังนี้

ยานยนต์

ปรับตัวลดลงร้อยละ 11.54 เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน ภาวะการผลิตลดลงจากรถบรรทุกปิคอัพ รถยนต์ไฮบริด และรถยนต์นั่งขนาดเล็ก เป็นหลัก ตามการชะลอตัวของตลาดในประเทศ จากกำลังซื้อที่ชะลอตัว สถาบันการเงินมีความเข้มงวดในการปล่อยสินเชื่อ สำหรับตลาดส่งออกชะลอตัวตามเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้า

น้ำมันปาล์ม

ปรับตัวลดลงร้อยละ 20.38 เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน ภาวะการผลิตลดลง เนื่องจากในช่วงปลายปี 2567 เกิดอุทกภัยทางภาคใต้ซึ่งเป็นแหล่งปลูกปาล์มหลักของประเทศ ทำให้ผลปาล์มออกสู่ตลาดน้อยลง

ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นปิโตรเลียม

ปรับตัวลดลงร้อยละ 2.26 เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน ภาวะการผลิตลดลงตามทิศทางการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงที่ชะลอตัวจากปีก่อน จากสินค้าน้ำมันดีเซลเป็นหลัก ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการใช้น้ำมันในปีก่อนอยู่ในระดับสูงจากการเร่งตัวของการท่องเที่ยวและขนส่ง อย่างไรก็ตาม น้ำมันเครื่องบินมีทิศทางขยายตัวตามการท่องเที่ยวที่ยังเติบโตได้

กาแฟ ชา และสมุนไพรผงสำหรับชงเป็นเครื่องดื่ม

ปรับตัวลดลงร้อยละ 81.29 เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน ภาวะการผลิตลดลงจากสินค้ากาแฟสำเร็จรูป เป็นหลัก เนื่องจากมีผู้ผลิตบางรายหยุดการผลิตชั่วคราว

เคมีภัณฑ์ขั้นมูลฐาน

ปรับตัวลดลงร้อยละ 8.56 เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน ภาวะการผลิตลดลงสินค้า โซดาไฟ และคลอรีน เป็นหลัก เนื่องจากมีผู้ผลิตบางรายหยุดซ่อมบำรุงเครื่องจักร

ตารางที่ 2 ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมภาพรวมรายสาขาสำคัญ 10 อันดับแรก ตามน้ำหนักโครงสร้างอุตสาหกรรม

ผลิตภัณฑ์	น้ำหนัก	ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมรายสาขาสำคัญ								
		2565	2566	2567	ไตรมาส			2567		
					3/2567	4/2567	1/2568	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ดัชนีรวมยังไม่ได้ปรับฤดูกาล (%YoY)	100.00000	101.55 1.55	97.86 -3.63	96.57 -1.32	95.66 -0.76	93.39 -1.75	100.21 -1.61	98.68 -1.06	96.18 -3.92	105.78 0.05
TSIC : 10 การผลิตผลิตภัณฑ์อาหาร (%YoY)	16.67109	104.25 4.25	101.56 -2.58	105.51 3.90	102.55 4.91	97.98 2.98	118.96 0.10	120.76 -0.39	117.71 -1.64	118.40 2.41
TSIC : 11 การผลิตเครื่องดื่ม (%YoY)	3.81452	104.35 4.35	104.91 0.53	109.34 4.22	101.05 -0.55	110.73 3.23	110.16 -3.11	99.73 -4.74	103.88 -2.93	126.87 -1.95
TSIC : 19 การผลิตถ่านโค้ก และผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่น ปิโตรเลียม (%YoY)	10.73809	111.17 11.17	120.76 8.63	122.74 1.64	121.33 3.07	124.00 -0.44	121.90 -2.26	127.10 9.07	113.14 -9.02	125.46 -5.86
TSIC : 20 การผลิตเคมีภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์เคมี (%YoY)	8.79036	92.76 -7.24	92.14 -0.66	94.86 2.94	99.11 2.24	88.89 1.65	94.44 1.52	96.04 7.33	87.94 -4.06	99.33 1.43
TSIC : 22 การผลิตผลิตภัณฑ์ยาง และพลาสติก (%YoY)	8.82379	100.95 0.95	98.71 -2.22	99.77 1.07	100.19 3.17	101.02 1.99	103.99 0.59	103.94 -0.58	100.88 0.75	107.15 1.59
TSIC : 23 การผลิตผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่ทำจากแร่โลหะ (%YoY)	5.38613	104.20 4.20	101.82 -2.28	93.86 -7.82	94.36 -8.64	90.56 -7.29	96.72 -2.40	93.31 -3.84	92.89 -4.54	103.97 0.98
TSIC : 24 การผลิตโลหะขั้นมูลฐาน (%YoY)	3.44048	92.70 -7.30	88.04 -5.03	86.70 -1.52	85.86 -5.54	83.32 -1.31	90.95 0.02	103.97 0.98	86.84 0.01	95.18 -1.60
TSIC : 26 การผลิตผลิตภัณฑ์ คอมพิวเตอร์ อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์ที่ใช้ในทางวิทยาศาสตร์ (%YoY)	9.4396	87.09 -12.91	70.77 -18.74	65.20 -7.87	67.25 -1.99	64.92 -1.15	664.76 1.65	57.67 -1.78	61.27 -1.86	75.35 7.64
TSIC : 27 การผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้า (%YoY)	3.49469	96.40 -3.60	85.19 -11.63	87.52 2.74	86.94 2.17	80.85 -8.54	90.18 -4.72	85.36 -5.10	86.92 -4.68	98.25 -4.39
TSIC : 29 การผลิตยานยนต์ รถพ่วง และรถกึ่งพ่วง (%YoY)	11.19519	112.24 12.24	113.12 0.78	93.90 -16.99	94.31 -17.27	88.42 -21.14	93.19 -11.34	88.18 -18.59	90.04 -12.37	101.35 -2.80

ที่มา : กองสารสนเทศและดัชนีเศรษฐกิจอุตสาหกรรม สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

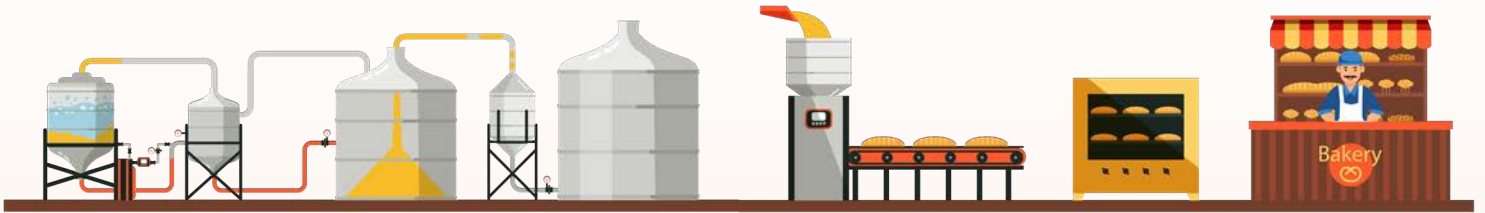
หมายเหตุ : ฐานเฉลี่ยปี 2564 เป็นดัชนีที่ยังไม่ได้ปรับผลกระทบของฤดูกาล

ทั้งนี้ สามารถสืบค้นข้อมูลรายละเอียดดัชนีอุตสาหกรรม ได้ที่เว็บไซต์ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.)
<https://www.oie.go.th>

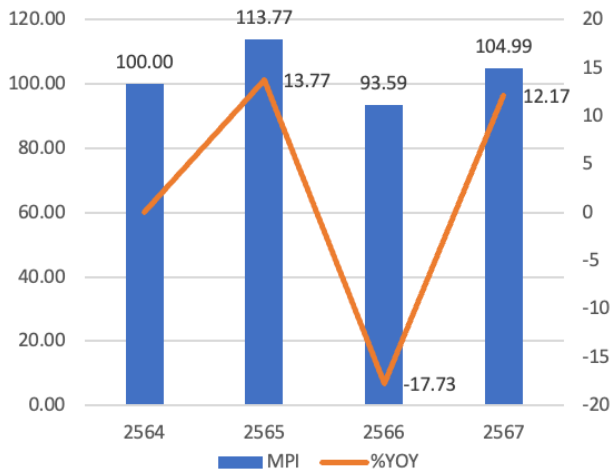
โอกาสและความท้าทาย ของอุตสาหกรรมอาหารสัตว์เลี้ยง ในประเทศไทย

อาหารสัตว์เลี้ยงมีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่องตามความนิยมเลี้ยงสัตว์ในหลายประเทศทั่วโลก ปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนการเติบโตของตลาดอาหารสัตว์เลี้ยงทั่วโลก คือ (1) จำนวนสัตว์เลี้ยงใหม่ที่สูงขึ้น ในช่วงสถานการณ์โควิด-19 ส่งผลให้ตลาดอาหารสัตว์เลี้ยงทั่วโลกเติบโต (2) พฤติกรรมการเลี้ยงสัตว์เหมือนลูกหรือสมาชิกของครอบครัว (Pet Humanization) เป็นแรงผลักดันสำคัญทำให้เจ้าของสัตว์เลี้ยงหันมาใช้จ่ายเงินกับอาหารสัตว์เลี้ยงมากขึ้น (3) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมทำให้การขยายตัวของครัวเรือนที่มีสมาชิกคนเดียว (one-person Household) เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วตามการเพิ่มขึ้นของประชากรสูงวัยทั่วโลก (4) มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารสัตว์เลี้ยงพรีเมียมที่ตอบสนองความต้องการทางโภชนาการ โดยเฉพาะอาหารสำหรับสุนัขและแมว

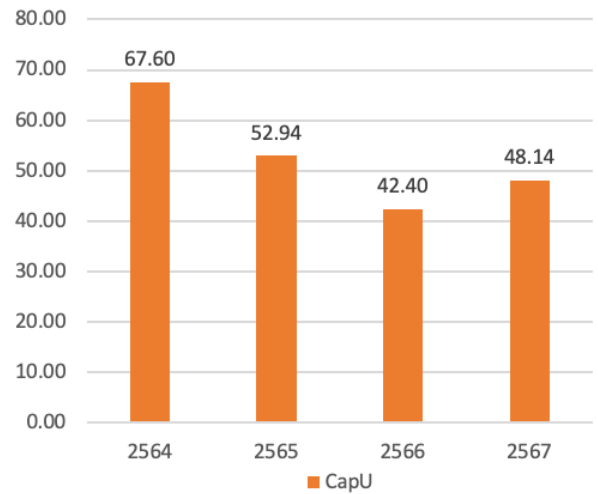
นอกจากนี้ผลสำรวจพฤติกรรมผู้บริโภคทั่วโลกปี 2566 ของ Euromonitor International Voice of the Consumer พบว่าแนวโน้มสำคัญที่ส่งผลต่อพฤติกรรมและความต้องการในการเลือกซื้ออาหาร และผลิตภัณฑ์ดูแลสัตว์เลี้ยงของผู้บริโภคในยุคนี้ คือ (1) การให้ความสำคัญกับสัตว์เลี้ยงเสมือนเป็นหนึ่งในสมาชิกครอบครัว (Pet Humanization) โดยเจ้าของสัตว์เลี้ยงทั่วโลกกว่าร้อยละ 69 เห็นว่าสัตว์เลี้ยงของตนเป็นหนึ่งในสมาชิกอันเป็นที่รักของครอบครัว (2) การให้ความสำคัญกับสุขภาพของสัตว์เลี้ยง โดยเลือกสรรอาหารสัตว์เลี้ยงที่มีคุณค่าทางโภชนาการตามช่วงอายุและสายพันธุ์ เน้นการป้องกัน การเสริมสร้างความแข็งแรง และภูมิคุ้มกันให้กับ สัตว์เลี้ยง (3) การจัดจำหน่ายอาหารและผลิตภัณฑ์ดูแลสัตว์เลี้ยงผ่านช่องทางออนไลน์และออฟไลน์ควบคู่กัน (Omni Channel) และ (4) การให้ความสำคัญในเรื่องสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืน โดยไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม อันเป็นปัจจัยสนับสนุนให้ตลาดอาหารสัตว์เลี้ยงมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง

ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมอาหารสัตว์เลี้ยง (MPI)

อัตราการใช้กำลังการผลิตอาหารสัตว์เลี้ยง (CapU)

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ปี 2567 ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมอาหารสัตว์เลี้ยง (MPI) ขยายตัวร้อยละ 12.17 (%YOY) โดยขยายตัวอย่างต่อเนื่อง 8 เดือน ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงธันวาคม 2567 และเดือนกรกฎาคม 2567 ขยายตัวสูงสุดร้อยละ 31.58 เนื่องจากตลาดส่งออกของไทย กลับมาฟื้นตัวดี โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา ตลาดคู่ค้าอาหาร สำหรับสัตว์เลี้ยงอันดับที่ 1 ของประเทศไทย (การส่งออกของไทย ขยายตัวสูงสุดในรอบ 28 เดือน ขยายตัวร้อยละ 15.20) และอัตรา การใช้กำลังการผลิตอาหารสัตว์เลี้ยง (CapU) อยู่ที่ร้อยละ 48.14 เพิ่มขึ้นจากปี 2566 ที่ร้อยละ 42.40 ทั้งนี้ ประเทศไทยเป็นฐาน การผลิตอาหารสัตว์เลี้ยงที่ครบวงจรมีโรงงานอาหารสัตว์เลี้ยง ทั้งหมด 86 แห่ง มีโรงงานบริษัทต่างชาติที่ไทยเป็นฐานการผลิต เช่น Mars Petcare บริษัทสัญชาติอเมริกัน เจ้าของแบรนด์ อาหารสุนัข Pedigree, Cesar และอาหารแมว Whiskas และโรงงานบริษัทไทย ได้แก่ Perfect Companion Group เจ้าของ

แบรนด์อาหารสุนัข SmartHeart และอาหารแมว Me-O บริษัท International Pet Food ซึ่งเป็นบริษัทในเครือเจริญโภคภัณฑ์ อาหาร (CPF) เจ้าของแบรนด์อาหารสุนัข JerHigh และอาหารแมว Jinny บริษัท Asian Sea Corporation (ASIAN) ที่มีสัดส่วน รายได้ของธุรกิจอาหารสัตว์เลี้ยงประมาณร้อยละ 40 ซึ่งส่วนใหญ่ แล้วเป็นการรับจ้างผลิต และมีแบรนด์ของตัวเอง คือ อาหารสุนัข HAJIKO และอาหารแมว Monchou จะเห็นว่าประเทศไทย มีศักยภาพในการเพิ่มอัตราการใช้กำลังการผลิตเพื่อรองรับ การเติบโตตามความต้องการของตลาดที่เพิ่มขึ้นได้อีกด้วย

ประเทศที่ส่งออกอาหารสำหรับสุนัขและแมวของโลก สำคัญ 5 อันดับแรก ปี 2567

ลำดับ	ประเทศ	มูลค่า(ล้าน เหรียญสหรัฐฯ)	สัดส่วน(%)
1	สหภาพยุโรป	4,177	14
2	เยอรมนี	3,038	10
3	ไทย	2,686	9
4	สหรัฐอเมริกา	2,521	9
5	โปแลนด์	2,259	8
6	อื่น ๆ	14,680	50

ที่มา : Global trade Atlas

ประเทศที่ไทยส่งออกอาหารสำหรับสุนัขและแมว 5 อันดับแรก ปี 2567

ลำดับ	ประเทศ	มูลค่า	สัดส่วน(%)
1	สหรัฐอเมริกา	872	33
2	ญี่ปุ่น	331	12
3	ออสเตรเลีย	168	6
4	อิตาลี	165	6
5	มาเลเซีย	138	5
6	อื่น ๆ	111	38

มูลค่าการส่งออกอาหารสุนัขและแมวของไทย

ที่มา : กระทรวงพาณิชย์ (หน่วย : ล้านเหรียญสหรัฐฯ)

นอกจากนั้น จากข้อมูลการส่งออกอาหารสำหรับสุนัขและแมวที่มีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่องตลอด 6 ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ปี 2562 - ปัจจุบัน ยกเว้นปี 2566 สะท้อนถึงความต้องการตลาดโลกมีการแข่งขันสูงขึ้น และตลาดคู่ค้าอันดับที่ 1 ของประเทศไทยอย่างสหรัฐอเมริกาเริ่มลดการพึ่งพิงการนำเข้าและหันมาใช้วัตถุดิบจากในประเทศมากขึ้น กอปรกับแรงกดดันจากอัตราแลกเปลี่ยนที่มีทิศทางแข็งค่าขึ้นส่งผลต่อมูลค่าการส่งออกที่ลดลงในรูปค่าเงินบาท แต่ในปี 2567 การส่งออกอาหารสำหรับสุนัขและแมวของประเทศไทยกลับฟื้นตัวได้อีกครั้ง เนื่องจากฐานต่ำในปีก่อน และความนิยมเลี้ยงสัตว์ที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ประเทศไทยสามารถส่งออกอาหารสัตว์สำหรับสุนัขและแมวเพิ่มขึ้นเป็นอันดับ 3 ของโลก มีมูลค่า 2,686 ล้านเหรียญสหรัฐฯ เติบโตร้อยละ 28.4 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 9.0 ของการส่งออกสินค้าอาหารสำหรับสุนัขและ

แมวทั่วโลก รองจากสหภาพยุโรป และเยอรมนี โดยตลาดคู่ค้าที่สำคัญของไทย ได้แก่ สหรัฐอเมริกา มีมูลค่าการส่งออก 872 ล้านเหรียญสหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ 33 ญี่ปุ่น มีมูลค่าการส่งออก 331 ล้านเหรียญสหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ 12

การส่งออกอาหารสัตว์เลี้ยงของไทย มีข้อได้เปรียบจากการที่ไทยมีวัตถุดิบที่พร้อมใช้ในการผลิตอาหารสัตว์เลี้ยงซึ่งเป็นผลพลอยได้ของอุตสาหกรรมเกษตรและประมงที่มีอยู่ในประเทศ เช่น แป้ง ธัญพืช เศษอาหารทะเล มีโรงงานพร้อมสำหรับอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารที่แข็งแกร่ง และการมีข้อตกลงการค้าเสรี (FTA) กับประเทศที่เป็นตลาดส่งออกหลักมากกว่าร้อยละ 50 ซึ่งผู้ประกอบการไทยสามารถใช้ประโยชน์จาก FTA ที่ไทยมีกับคู่ค้า 14 ฉบับกับ 18 ประเทศ เพื่อเป็นแต้มต่อในการแข่งขันจากการปลดล็อกกำแพงภาษีศุลกากร โดยคู่ค้า FTA 15 ประเทศ ได้แก่ จีน ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ชิลี เปรู ฮังการี และอาเซียน (9) ไม่เก็บภาษีนำเข้าสินค้าอาหารสัตว์เลี้ยงของไทยทุกรายการแล้ว นอกจากนี้ภายใต้ความตกลง RCEP เกาหลีใต้จะทยอยลดภาษีนำเข้าเพิ่มเติมให้ไทยในสินค้าอาหารเสริมของสัตว์เลี้ยงจนเหลือศูนย์ในปี 2579

อีกทั้ง ทิศทางของธุรกิจสัตว์เลี้ยงในสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นตลาดคู่ค้าอันดับที่ 1 ของประเทศไทยมีแนวโน้มเติบโตอย่างมาก จากข้อมูลสมาคมผลิตภัณฑ์สินค้าสัตว์เลี้ยง (American Pet Products Association หรือ APPA) พบว่า 65% ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดในสหรัฐฯ หรือประมาณ 79.7 ล้านครัวเรือน มีสัตว์เลี้ยงอย่างน้อย 1 ชนิด โดยสุนัขเป็นสัตว์เลี้ยงที่ได้รับความนิยมสูงสุดมีครอบครัวยุโรปที่เลี้ยงสุนัขทั้งสิ้น 54.4 ล้านครอบครัวยุโรป รองลงมา ได้แก่ แมว 42.9 ล้านครอบครัวยุโรป จึงเป็นโอกาสที่ไทยจะขยายสัดส่วนทางการตลาดสินค้าอาหารสัตว์เลี้ยง โดยเฉพาะอาหารสำหรับสุนัขและแมวไปยังสหรัฐอเมริกา

จากข้อมูลดังกล่าว พบว่า อาหารสัตว์เลี้ยงของไทย มีแนวโน้มเติบโตเพิ่มมากขึ้น จึงถือเป็นโอกาสของผู้ประกอบการไทยที่จะพัฒนาศักยภาพในด้านต่าง ๆ เช่น

(1) การเพิ่มช่องทางในการเข้าถึงผู้บริโภคยุคใหม่ และผู้บริโภคกลุ่ม “Pet Humanization” โดยราคาต้องเหมาะสมกับคุณภาพ สร้างภาพลักษณ์และความแตกต่างให้กับผลิตภัณฑ์ และให้ความสำคัญกับมาตรฐานและความปลอดภัยของวัตถุดิบเป็นอันดับต้น ๆ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อสินค้าอาหารสัตว์เลี้ยงของไทย และเติบโตอย่างยั่งยืน

(2) การพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพอาหารสัตว์ ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยใช้เทคโนโลยีด้านโภชนาศาสตร์สัตว์ เพื่อลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มอัตราการเจริญเติบโตของสัตว์ ควบคุมคุณภาพตามมาตรฐานสากล เช่น GMP (Good Manufacturing Practice), HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Points) และมาตรฐาน ISO

(3) การส่งเสริมวัตถุดิบอาหารสัตว์ภายในประเทศ โดยลดการพึ่งพาการนำเข้าวัตถุดิบ และการพัฒนาการผลิตภายในประเทศ เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ หรือโปรตีนจากพืช เพื่อลดต้นทุนการผลิต

(4) การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในอุตสาหกรรมในการผลิต เช่น การใช้เทคโนโลยี AI

(5) ภาครัฐให้การสนับสนุนการขยายตลาดส่งออก โดยการเจรจาการค้ากับประเทศที่มีกฎระเบียบเข้มงวด เช่น สหภาพยุโรป และญี่ปุ่น ที่มีมาตรฐานด้านอาหารสัตว์สูง ปัจจุบันประเทศไทยมี FTA กับ ญี่ปุ่น ซึ่งยังคงเก็บภาษีนำเข้าสินค้าอาหารเสริมของสัตว์เลี้ยงในอัตราร้อยละ 12.8 หากสามารถลดกำแพงภาษีดังกล่าวลง น่าจะเป็นโอกาสที่ไทยจะแย่งชิงส่วนแบ่งทางการตลาดของอาหารสำหรับสุนัขและแมวได้มากยิ่งขึ้น

(6) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนให้ผู้ประกอบการไทยให้ความสำคัญกับการสร้างแบรนด์สินค้าของตนเองมากขึ้น เพื่อส่งเสริมความยั่งยืนของอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ไทย โดยเน้นการวิจัยและพัฒนาสินค้าอาหารสัตว์ให้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภคในตลาดเป้าหมายซึ่งแต่ละตลาดจะมีความต้องการที่แตกต่างกัน

นอกจากนี้ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ยังมีแผนจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อยกระดับอุตสาหกรรมอาหารสัตว์เลี้ยงไทย ไปสู่ประเทศผู้นำการผลิตอาหารสัตว์เลี้ยงของโลกอย่างยั่งยืน (The global leader of sustainable pet food industry) ทั้งในระยะสั้น กลาง และยาว ตลอดจนเสนอแนะแนวทาง/กลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ที่ได้จัดทำขึ้นไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม เพื่อผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมอาหารสัตว์เลี้ยงของไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันเพิ่มขึ้น และยกระดับอุตสาหกรรมอาหารสัตว์เลี้ยงไทยไปสู่ประเทศผู้นำการผลิตอาหารสัตว์เลี้ยงของโลกอย่างยั่งยืนต่อไป

แม้การผลิตอาหารสัตว์เลี้ยงของไทยจะมีศักยภาพในการเติบโต และเป็นที่ต้องการจากผู้บริโภคทั่วโลก แต่ผู้ประกอบการไทยก็จะต้องให้เผชิญกับความท้าทาย เช่น

(1) ตลาดอาหารสัตว์เลี้ยงในประเทศมีการแข่งขันที่รุนแรง จำนวนผู้เล่นในประเทศที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งการนำเข้าที่เข้ามาตีตลาดมากขึ้น

(2) พฤติกรรมการเลี้ยงสัตว์ที่แตกต่างกันในแต่ละประเทศ ทำให้ผู้ประกอบการต้องปรับตัวให้ทันความต้องการของผู้บริโภค

(3) ต้นทุนการผลิตที่ยังคงมีความผันผวน จากสภาพอากาศที่แปรปรวน

(4) มาตรการด้านสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืนตลอดห่วงโซ่อุปทานที่เข้มงวด โดยเฉพาะกลุ่มสหภาพยุโรป รวมทั้งมาตรการกีดกันทางการค้ากับการเลือกใช้วัตถุดิบที่ส่งผลโดยตรงต่อผู้ประกอบการไทย

(5) ข้อกำหนดการนำเข้า มาตรฐานของประเทศปลายทางโดยเฉพาะตลาดคู่ค้าหลัก

หากไทยสามารถก้าวข้ามความท้าทายดังกล่าว จะทำให้มีโอกาสในการก้าวข้ามเป็นผู้ส่งออกอันดับ 2 หรืออันดับ 1 ได้ในอนาคต

จัดทำโดย :

นางสาวปัทมา เตชะศุภสิน

แหล่งข้อมูลอ้างอิง :

1. ข้อมูลดัชนีอุตสาหกรรม สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม
2. ข้อมูลสถิติการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์
3. The Global Trade Atlas (GTA)
4. กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์
5. กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์
6. วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล (CMMU)
7. รายงานวิจัย เจาะลึกอุตสาหกรรมอาหารสัตว์เลี้ยงของไทย โดยสถาบันอาหาร ร่วมกับ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
8. <https://www.euromonitor.com/article/three-key-global-consumer-trends-in-pet-care-for-2024>
9. ศูนย์วิจัยกสิกรไทย

“Hydrogen Era”

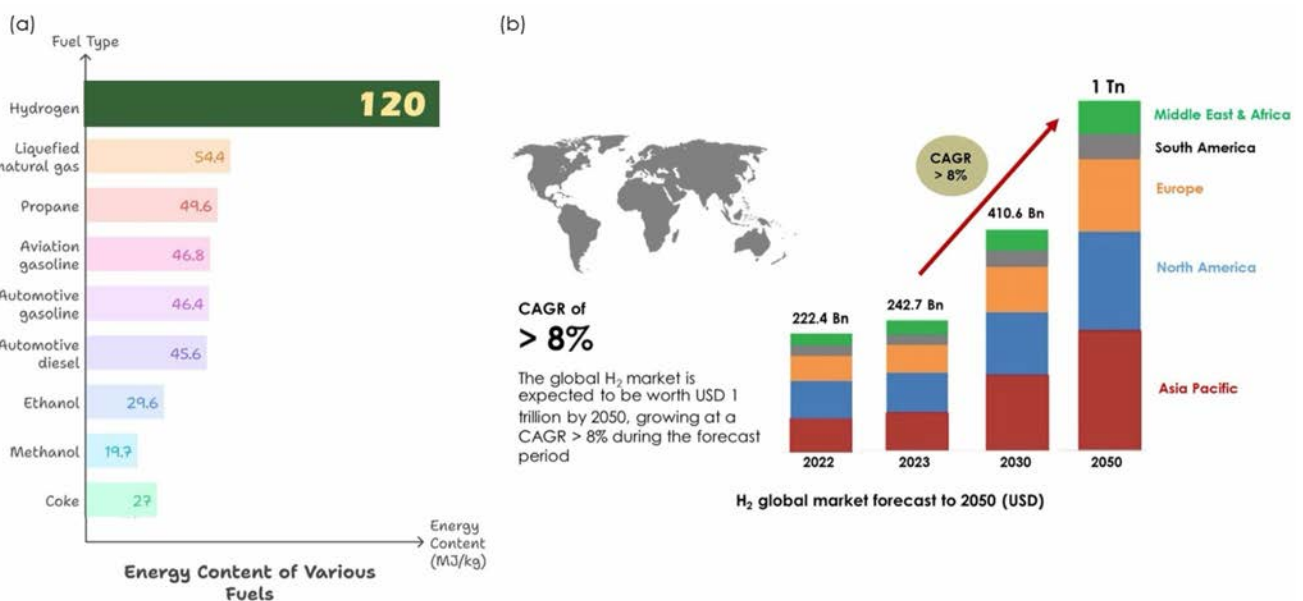
โอกาสของเศรษฐกิจไทย

ในยุคที่โลกกำลังเผชิญกับปัญหาภาวะโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ ซึ่งมีสาเหตุหลักจากการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยเฉพาะคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) ออกสู่สิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น อันเนื่องมาจาก การผลิตพลังงานไฟฟ้าและการเผาไหม้เชื้อเพลิงฟอสซิล รวมไปถึงกิจกรรมของมนุษย์ ทำให้ปริมาณ CO₂ ในบรรยากาศทะลุ 400 ppm ในปี 2023 และอาจสูงถึง 950 ppm ในปี 2100^[1] หากไม่มีมาตรการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ

หลายประเทศทั่วโลกจึงให้ความสำคัญกับพลังงานสะอาด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ไฮโดรเจน (Hydrogen: H₂) ซึ่งถูกจับตามองในฐานะของ “พลังงานแห่งอนาคต” เนื่องจากสามารถลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ถึง 70% และให้ค่าพลังงาน (Energy Content) สูงถึง 120 MJ/Kg ซึ่งสูงที่สุดในบรรดาเชื้อเพลิงที่มีการใช้งานอยู่ในปัจจุบัน (ภาพที่ 1a) อีกทั้งในมุมมองด้านเศรษฐกิจ ความต้องการไฮโดรเจนของตลาดโลกมีมูลค่าสูงกว่า 97 ล้านตัน หรือประมาณ

243 พันล้านเหรียญสหรัฐ (ข้อมูลปี 2023) และคาดว่าจะมีมูลค่าตลาดทะลุ 1 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ ภายในปี 2050 (ภาพที่ 1b)^[2,3] ดังนั้นการสนับสนุนการใช้ไฮโดรเจน นอกจากจะเป็นการเสริมสร้างความมั่นคงทางพลังงานแล้ว ยังเป็นการสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับภาคการผลิต สร้างรายได้มหาศาลเข้าประเทศ และช่วยส่งเสริมการเติบโตของเศรษฐกิจไทยเพื่อสามารถแข่งขันกับตลาดโลกได้อย่างยั่งยืน

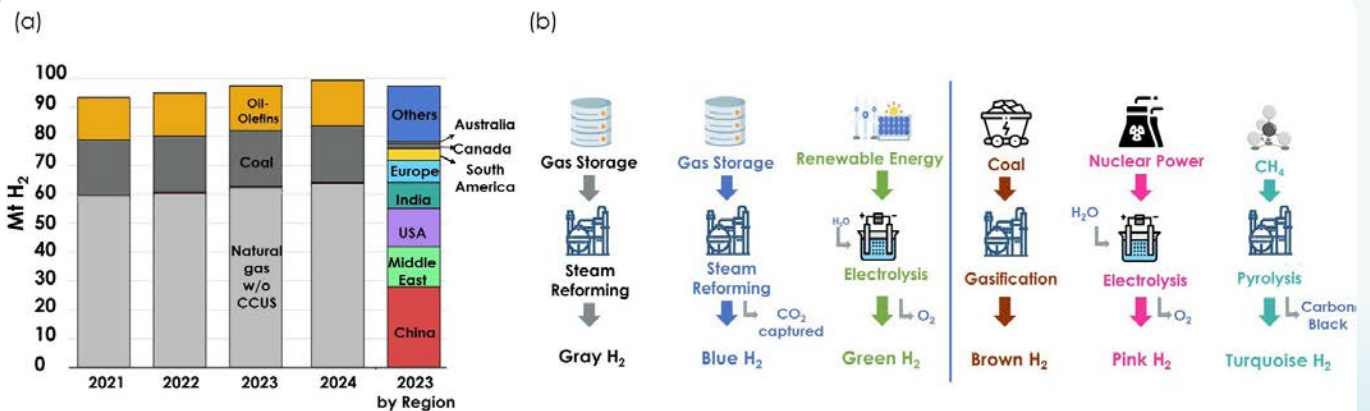

ภาพที่ 1 (a) แสดงค่าพลังงาน (Energy Content: MJ/Kg) ของเชื้อเพลิงชนิดต่างๆ และ (b) มูลค่าและความต้องการไฮโดรเจนในตลาดโลก^[2,3]

ภาพรวมการผลิตไฮโดรเจน

ปัจจุบันมีการผลิตไฮโดรเจนทั่วโลกกว่า 100 ล้านตันต่อปี ซึ่งผู้ผลิตไฮโดรเจนรายใหญ่ได้แก่ จีน ตะวันออกกลาง สหรัฐอเมริกา อินเดีย และ ยุโรป (ภาพที่ 2a) โดยมากกว่า 90% ยังคงพึ่งพาการผลิตจากเชื้อเพลิงฟอสซิล ผ่านกระบวนการ Steam Reforming^[2] การจำแนกประเภทของไฮโดรเจนตามหลักสากลพิจารณาจากแหล่งวัตถุดิบ พลังงาน และปริมาณการปล่อย CO₂ โดย European Certification of Renewable Hydrogen (EU CertifHy) และ International Energy Agency (IEA)[4] กำหนดเงื่อนไขการผลิตไฮโดรเจน ดังนี้ (1) ไฮโดรเจนสีเทา (Grey Hydrogen) ผลิตจากก๊าซธรรมชาติผ่านกระบวนการ Steam Methane Reforming (SMR) โดยไม่มีการใช้เทคโนโลยีการกักเก็บคาร์บอน (2) ไฮโดรเจนสีฟ้า (Blue Hydrogen) ผลิตจากแหล่งฟอสซิลและใช้เทคโนโลยี

ด้านการกักเก็บและใช้ประโยชน์จากคาร์บอน (Carbon Capture, Utilisation and Storage: CCUS) ในกระบวนการผลิต เพื่อลดการปล่อย CO₂ ออกสู่สิ่งแวดล้อม (3) ไฮโดรเจนสีเขียว (Green Hydrogen) ผลิตจากกระบวนการ Electrolysis โดยใช้พลังงานหมุนเวียน เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ ลม และชีวมวล และมีการปล่อย CO₂ ใกล้ศูนย์ นอกจากนี้ ยังมีการจำแนกตามแหล่งพลังงานอื่น ๆ เช่น ไฮโดรเจนสีน้ำตาล โดยผลิตจากถ่านหินและใช้กระบวนการก๊าซซิฟิเคชัน (Gasification) ไฮโดรเจนสีชมพู ผลิตจากกระบวนการ Electrolysis โดยใช้พลังงานนิวเคลียร์ และ ไฮโดรเจนสีฟ้าน้ำทะเล ผลิตจากการแตกก๊าซมีเทน (Methane Pyrolysis) โดยผลิตภัณฑ์ร่วมเป็นของแข็งคาร์บอน (ภาพที่ 2b)

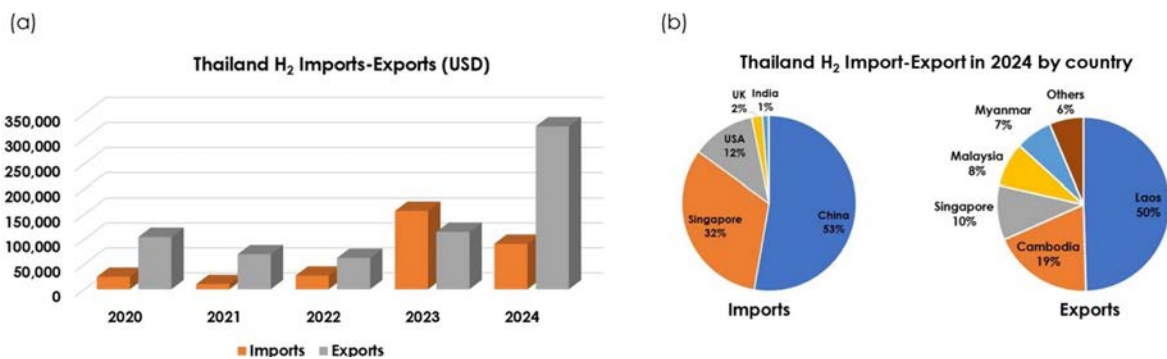

ภาพที่ 2 (a) การผลิตไฮโดรเจนทั่วโลก และ (b) การจำแนกผลิตไฮโดรเจนตามสี^[2,4]

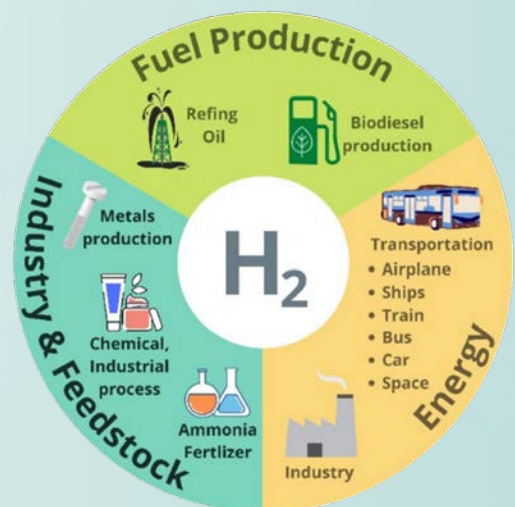
การผลิตไฮโดรเจนของไทย

สำหรับประเทศไทย ปัจจุบันการผลิตไฮโดรเจนในประเทศไทยยังคงมีขอบเขตจำกัด แต่มีแนวโน้มการเติบโตที่ชัดเจนจากความต้องการในตลาดและการขยายตัวของอุตสาหกรรมใน EEC รวมถึงการส่งเสริมการใช้ไฮโดรเจนเพื่อลดการปล่อยคาร์บอน บริษัทที่มีบทบาทสำคัญในการผลิตไฮโดรเจน ได้แก่ บริษัท บางกอกอินดัสเทรียลแก๊ส จำกัด (BIG) มีส่วนแบ่ง 81% ของตลาด คิดเป็นการผลิตกว่า 12,000 ตันต่อปี รองลงมา คือ บริษัท ลินด์ ไฮโดร จำกัด มีสัดส่วนประมาณ 13% บริษัท ลินด์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) มีสัดส่วนประมาณ 5% และบริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน) (PTTGC) ซึ่งร่วมลงทุนกับ BIG มีสัดส่วนประมาณ 1% ในอนาคต ประเทศไทยมีการคาดการณ์ว่าจะมีสัดส่วนการผลิตไฮโดรเจนคาร์บอนต่ำเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ไฮโดรเจนสีเขียวและไฮโดรเจนสีฟ้า จากความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน โดยเฉพาะกลุ่มบริษัทพลังงานขนาดใหญ่ เพื่อผลักดันการพัฒนาเทคโนโลยีและโครงสร้างพื้นฐานของไฮโดรเจนในอนาคต เช่น บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) (PTTEP) ได้ลงทุนจำนวน 1.75 พันล้านเหรียญสหรัฐ เพื่อพัฒนาพลังงานสะอาด การดักจับและกักเก็บคาร์บอน (CCS) รวมถึงการผลิตไฮโดรเจนสีเขียว นับเป็นการเตรียมพร้อมสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำและสังคมสีเขียว

ภาพที่ 3 (a) มูลค่าการนำเข้าส่งออกไฮโดรเจนของประเทศไทยปี 2020-2024 (HS:280410) และ (b) สัดส่วนการนำเข้าส่งออกไฮโดรเจนของประเทศไทย (HS:280410) โดยแบ่งเป็นรายประเทศ

ในด้านของมูลค่าตลาดไฮโดรเจนของไทย จากข้อมูลการนำเข้าและส่งออกไฮโดรเจนในช่วงปี 2020-2024 (ภาพที่ 3) สะท้อนถึงการเติบโตอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสัมพันธ์กับการใช้งานในประเทศที่เพิ่มขึ้น ในปี 2024 มีมูลค่าการนำเข้าไฮโดรเจนประมาณ 91,000 เหรียญสหรัฐฯ ซึ่งเพิ่มขึ้นกว่า 3 เท่า จากปี 2020 ที่มีมูลค่าการนำเข้าอยู่ที่ประมาณ 25,000 เหรียญสหรัฐฯ โดยส่วนใหญ่ นำเข้ามาจากประเทศจีน (53%) และประเทศสิงคโปร์ (32%) สำหรับการส่งออกไฮโดรเจนของไทยนั้น มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นกัน โดยในปี 2024 มีมูลค่าการส่งออกประมาณ 325,000 เหรียญสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นมากกว่า 3 เท่า จากปี 2020 ที่มีมูลค่าการส่งออกอยู่ที่ประมาณ 100,000 เหรียญสหรัฐฯ โดยอาเซียนเป็นตลาดส่งออกหลักของไทย ได้แก่ ลาว (50%) กัมพูชา (19%) และสิงคโปร์ (10%) แสดงให้เห็นถึงโอกาสการเป็นศูนย์กลางพลังงานไฮโดรเจนในภูมิภาค อีกทั้ง มีโอกาสที่จะสามารถขยายตลาดส่งออกไปยังประเทศที่มีความต้องการสูงในอนาคต เช่น ญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ นอกจากนี้ แนวโน้มการพัฒนาและขยายกำลังการผลิตไฮโดรเจนในประเทศที่เพิ่มขึ้นยังเป็นการลดการพึ่งพิงและนำเข้าพลังงานจากต่างประเทศได้ และช่วยเพิ่มศักยภาพการแข่งขันในตลาดโลก ดังนั้น การสนับสนุนจากภาครัฐจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ประเทศไทยสามารถรักษาดำรงผู้นำด้านไฮโดรเจนในภูมิภาคและขยายสู่ตลาดโลกได้

ภาพที่ 4 ตัวอย่างการใช้งานไฮโดรเจน: แบ่งเป็น ภาคอุตสาหกรรม ภาคพลังงาน และภาคการขนส่ง^[5]

การใช้งานไฮโดรเจนเชิงพาณิชย์ของไทย

การใช้งานไฮโดรเจนสามารถแบ่งออกเป็น 3 ภาคส่วนหลัก ได้แก่ ภาคอุตสาหกรรม ภาคพลังงาน และ ภาคการขนส่ง (ภาพที่ 4)^[5] การใช้งานในเชิงพาณิชย์ของประเทศตัวอย่าง โดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้ว อาทิเช่น ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นผู้นำในการพัฒนาไฮโดรเจนเพื่อใช้ในภาคขนส่ง โดยได้ผลิตรถยนต์เซลล์เชื้อเพลิง (Fuel Cell Electrical Vehicles: FCEVs) เช่น Toyota Mirai โดยในปี 2022 มียอดขายทั่วโลกกว่า 21,000 คัน สำหรับประเทศเกาหลีใต้ นำโดยบริษัท Hyundai Motor Group มีการผลิตรถยนต์ FCEVs เช่น Hyundai Niro FCEV นอกจากนี้ประเทศเยอรมัน ได้มีการผลิตรถยนต์ FCEVs ได้แก่ BMW iX5 Hydrogen และ Mercedes-Benz GLC F-CELL ในขณะที่ประเทศจีน ซึ่งเป็นหนึ่งในประเทศที่ใช้พลังงานมากที่สุด ได้มีการลงทุนมหาศาลในการพัฒนาเทคโนโลยีและการผลิตไฮโดรเจนเพื่อสนับสนุนการเติบโตในภาคพลังงานและการขนส่ง ซึ่งมีเป้าหมายเป็นแหล่งผลิตไฮโดรเจนสีเขียวที่ใหญ่ที่สุดในโลก

สำหรับประเทศไทย การใช้ไฮโดรเจนในเชิงพาณิชย์ยังอยู่ในระยะเริ่มต้น โดยมีการใช้ไฮโดรเจนในอุตสาหกรรมเคมีและปิโตรเคมี นอกจากนี้ยังมีการใช้ไฮโดรเจนในกระบวนการผลิตไฟฟ้า โดยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ได้ดำเนินโครงการ Wind Hydrogen Hybrid^[6] ที่โรงไฟฟ้าลำตะคอง จ.นครราชสีมา ซึ่งใช้พลังงานจากกังหันลมในการผลิตไฮโดรเจนและนำไปใช้ในเซลล์เชื้อเพลิงเพื่อผลิตไฟฟ้า 300 กิโลวัตต์ และโรงไฟฟ้าบางปะกง ยังได้นำไฮโดรเจนผสมกับก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้า^[7] เพื่อเพิ่มกำลังการผลิตและลดการปล่อย CO₂ ในส่วนของภาคการขนส่ง มีการใช้รถยนต์ FCEVs (U-Tapao Limousines) เพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวและประชาชน ระหว่างสนามบินอู่ตะเภา-พัทยา-ชลบุรี และในปี 2022 มีการติดตั้งสถานีต้นแบบเติมไฮโดรเจนแห่งแรกของประเทศไทย

ทั้งนี้กระทรวงอุตสาหกรรมมีแนวโน้มในการผลักดันการใช้งานในภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น อาทิเช่น การผลิตเหล็กสีเขียว (Green Steel) โดยมีการใช้ไฮโดรเจนทดแทนการใช้คาร์บอนมอนอกไซด์ในการถลุงแร่ และการส่งเสริมการลงทุนสำหรับอุตสาหกรรมสีเขียว เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุนในเทคโนโลยีสะอาดในอนาคต

ความท้าทายและข้อจำกัดของไฮโดรเจน

แม้ว่าไฮโดรเจนจะมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนผ่านสู่พลังงานสะอาด แต่ยังคงเผชิญกับข้อจำกัดสำคัญ ได้แก่ ต้นทุนการผลิตที่สูง โครงสร้างพื้นฐานที่จำกัด และความไม่แน่นอนด้านนโยบาย ปัจจุบันการผลิตไฮโดรเจนสีเขียวมีต้นทุนอยู่ที่ 2-9 เหรียญสหรัฐต่อกิโลกรัม ขณะที่ไฮโดรเจนสีเทามีต้นทุนต่ำกว่าที่ 1-2 เหรียญสหรัฐต่อกิโลกรัม^[2] ส่งผลให้การแข่งขันด้านราคายังเป็นอุปสรรคสำคัญ อีกทั้งข้อจำกัดด้านการจัดเก็บและขนส่ง ยังคงต้องใช้พลังงานและเทคโนโลยีขั้นสูง เช่น ถังเก็บไฮโดรเจนแรงดันสูง 700 บาร์ หรือระบบจัดเก็บในรูปของเหลวที่อุณหภูมิ -253 °C ทำให้ต้องมีการพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว เช่น การจัดเก็บไฮโดรเจนในวัสดุดูดซับพลังงาน หรือการเก็บในรูปของสารประกอบทางเคมีเพื่อลดปัญหาการสูญเสียพลังงาน นอกจากนี้ ศักยภาพของพลังงานหมุนเวียนในประเทศไทย ยังมีข้อจำกัด รวมถึงขาดเทคโนโลยีที่คุ้มค่าทางเศรษฐกิจ

ดังนั้น การพัฒนาเทคโนโลยีและการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานไฮโดรเจน รวมถึงนโยบายสนับสนุนที่เหมาะสม เป็นกุญแจสำคัญในการผลักดันอุตสาหกรรมไฮโดรเจนให้เป็นพลังงานแห่งอนาคตของประเทศไทย ยกตัวอย่างเช่น สหรัฐอเมริกามีมาตรการขับเคลื่อนให้มียอดการผลิตไฮโดรเจนคาร์บอนต่ำประมาณ 1 เหรียญสหรัฐต่อกิโลกรัม ภายในปี 2050

จัดทำโดย :

นางสาวสุภาพร ธรรมชั้น

แหล่งข้อมูลอ้างอิง :

1. Zhang, K.; Guo, D.; Wang, X.; Qin, Y.; Hu, L.; Zhang, Y.; Zhao, Y.; Gao, S. Sustainable CO₂ management through integrated CO₂ capture and conversion, Journal of CO₂ Utilization, 2023, 72, 102493
2. International Energy Agency, Global Hydrogen Review 2024, Chapter 3: Hydrogen production, 2024, 59–103.
3. MarketandMarket, Market Research Report, Chapter: Future of Hydrogen Market, 2024, Report No. 203999574.
4. Yusaf, T.; Mahamude, A. S. F.; Kadrigama, K.; Ramasamy, D.; Farhana, K.; Dhahad, H. A.; Talib, A. R. A. Sustainable Hydrogen Energy in Aviation – A Narrative Review, International Journal of Hydrogen Energy, 2024, 52, 1026–1045.
5. Zuben, T. W. V.; Moreira, D. E. B.; Germscheidt, R. L.; Yoshimura, R. G.; Doretto, D. S.; de Araujo, A. B. S.; Jr, A. G. S.; Bonacin, J. A. Is Hydrogen Indispensable for a Sustainable World? A review of H₂ Applications and Perspectives for the Next Years. Journal of the Brazilian Chemical Society, 2022, 33, 824–843.
6. การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย, ไฮบริดกังหันลมลำตะคองเคียงคู่เซลล์เชื้อเพลิง คู่สร้าง คู่สม แห่งเขายายเที่ยง. 2559.
7. การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย, Unseen EGAT by ENGY ตอน ‘ชุมพลัง’ ขับเคลื่อนความมั่นคงพลังงาน, 2568.

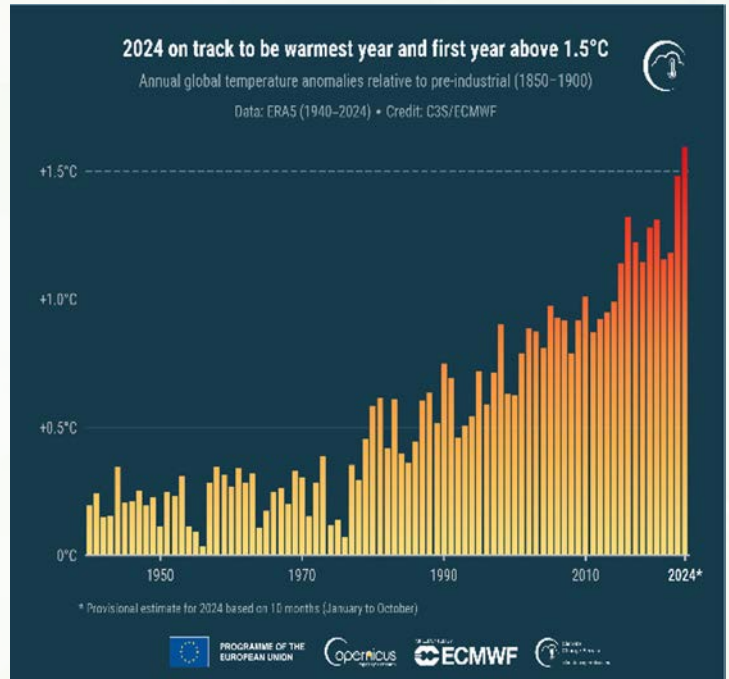

T-VER ...

CO2

กลไกการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจ ตามมาตรฐานของประเทศไทย

ปัจจุบันสถานการณ์ด้านสภาพภูมิอากาศโลก ยังคงรุนแรงอย่างต่อเนื่อง โดยรายงานจากองค์การอุตุนิยมวิทยาโลก (World Meteorological Organization: WMO) พบว่าสภาพอากาศที่ร้อนจัด เป็นประวัติการณ์ในปี 2567 มีแนวโน้มจะดำเนินต่อไป ในปี 2568 และระดับของก๊าซเรือนกระจกที่กักเก็บ ความร้อนในชั้นบรรยากาศยังคงเพิ่มขึ้น ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสุขภาพมนุษย์และระบบนิเวศอย่างโรกิตในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมาประชาคมโลก ได้ให้ความสำคัญต่อปัญหาก๊าซเรือนกระจกและริเริ่มสร้าง ความพยายามในการแก้ปัญหาและลดความรุนแรงนี้ร่วมกันผ่านวิธีต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น การทำข้อตกลงหรือการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

ที่มา: <https://climate.copernicus.eu/>

ในส่วนของประเทศไทยได้มีความพยายามลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเช่นเดียวกัน โดยมีเป้าหมายไปสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality) ภายในปี 2593 ซึ่งกลไกหนึ่งที่จะบรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้ คือ การจัดทำโครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย (Thailand Voluntary Emission Reduction Program: T-VER)

โครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย (Thailand Voluntary Emission Reduction Program: T-VER) คืออะไร?

โครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย (Thailand Voluntary Emission Reduction Program: T-VER) คือ กลไกลดก๊าซเรือนกระจกที่องค์กรบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์กรมหาชน): อบก. พัฒนาขึ้นตั้งแต่ปี 2557 ตามแนวทางมาตรฐานสากล (ISO 14064-2) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการลดก๊าซเรือนกระจกภายในประเทศโดยความสมัครใจ และสามารถนำปริมาณการลดก๊าซเรือนกระจกไปจำหน่ายในตลาดคาร์บอนภาคสมัครใจและยังก่อให้เกิดประโยชน์ เช่น ลดหรือเพิ่มแหล่งกักเก็บก๊าซเรือนกระจก สร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กร ก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อประเทศและมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการซื้อ-ขายคาร์บอนเครดิต เป็นต้น

เงื่อนไขการพัฒนาโครงการ T-VER

โครงการ T-VER มีเงื่อนไขการพัฒนาโครงการขั้นพื้นฐาน ดังนี้ (1) เป็นกิจกรรมที่ยัง ไม่เริ่มดำเนินการหรือเป็นกิจกรรมที่มีวันเริ่มเดินระบบ/เริ่มดำเนินการ และก่อให้เกิดการลดก๊าซเรือนกระจก ย้อนหลังไม่เกิน 3 ปี นับจากวันที่จัดทำเอกสารข้อเสนอโครงการฉบับสุดท้ายแล้วเสร็จและผ่านการตรวจสอบความใช้ได้ และต้องมีเอกสารหรือหลักฐานยืนยันวันเริ่มดำเนินโครงการ (ยกเว้นโครงการประเภทป่าไม้และพื้นที่สีเขียว และโครงการที่ยื่นขอขึ้นทะเบียนเป็นโครงการ T-VER ในระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2557-2559) (2) การดำเนินโครงการต้องโปร่งใสและตรวจสอบได้โดยผู้พัฒนาโครงการต้องสามารถแสดงเอกสารหรือหลักฐานที่จำเป็นต่อการตรวจสอบความใช้ได้และทวนสอบการดำเนินโครงการได้อย่างครบถ้วนและถูกต้อง และ (3) ต้องมีการแสดงหรือพิสูจน์ให้เห็นว่าเป็นกิจกรรมที่มีการดำเนินการเพิ่มเติมจากการดำเนินงานตามปกติ (Additionality)

ประเภทของโครงการ T-VER

ประเภทโครงการที่สามารถพัฒนาเป็นโครงการ T-VER ได้แก่

การพัฒนาพลังงานทดแทน (Alternative Energy: AE)

เช่น การผลิตไฟฟ้าจากแสงอาทิตย์ ลม น้ำ และก๊าซชีวภาพ และการผลิตพลังงานความร้อนจากชีวมวล เป็นต้น

การเพิ่มประสิทธิภาพพลังงาน (Energy Efficiency: EE)

เช่น การนำความร้อนเหลือทิ้งจากหม้อไอน้ำมาใช้เพื่อผลิตไฟฟ้า การลดการใช้พลังงานในโรงงานไฟฟ้า และการปรับเปลี่ยนเครื่องทำน้ำเย็นประสิทธิภาพสูง เป็นต้น

การจัดการขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และวัสดุเหลือใช้ (Waste Management: WM)

เช่น การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษกิ่งไม้และใบไม้ การผลิตสารปรับปรุงดินจากขยะอินทรีย์ และการคัดแยกและนำกลับคืนพลาสติกจากขยะ เพื่อผลิตเป็นเม็ดพลาสติก เป็นต้น

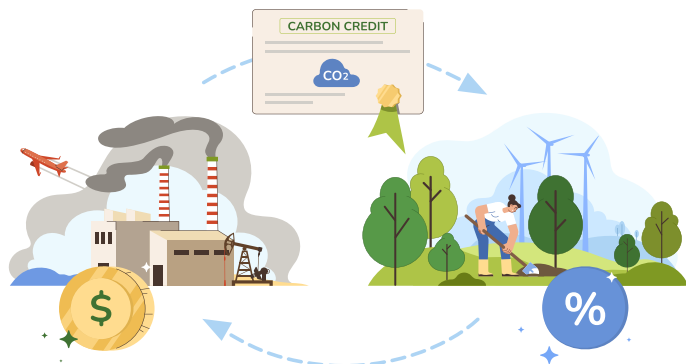
พลังงานทดแทนจากการจัดการของเสีย (Alternative Energy+ Waste Management: AE+WM)

เช่น การรวบรวมก๊าซชีวภาพจากหลุมฝังกลบขยะมูลฝอยมาผลิตพลังงานไฟฟ้า และการผลิตพลังงานทดแทนจากน้ำกากส่า เป็นต้น

การจัดการในภาคขนส่ง (Transportation Management: TM)

เช่น การเปลี่ยนยานพาหนะเครื่องยนต์สันดาปภายในเป็นยานพาหนะเครื่องยนต์ไฟฟ้า และการใช้เชื้อเพลิงชีวภาพทดแทนน้ำมันดีเซล/เบนซิน เป็นต้น

ป่าไม้และพื้นที่สีเขียว (Forest: FOR)

เช่น การปลูกป่าอย่างยั่งยืน การพัฒนาพื้นที่สีเขียว และการประเมินการกักเก็บคาร์บอนของป่าชายเลน เป็นต้น ซึ่งโครงการดังกล่าวจะเป็นส่วนสำคัญในการเพิ่มแหล่งกักเก็บก๊าซเรือนกระจก การเพิ่มพื้นที่สีเขียว การเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพ ตลอดจนสร้างงานสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน ทั้งนี้ พรรณไม้ที่สามารถปลูกในโครงการประเภทนี้ เช่น ยูคาลิปตัส กระถินณรงค์ ยางพารา สัก ประดู่ พะยูง ยางนา โกงกาง เป็นต้น

การเกษตร (Agriculture: AGR)

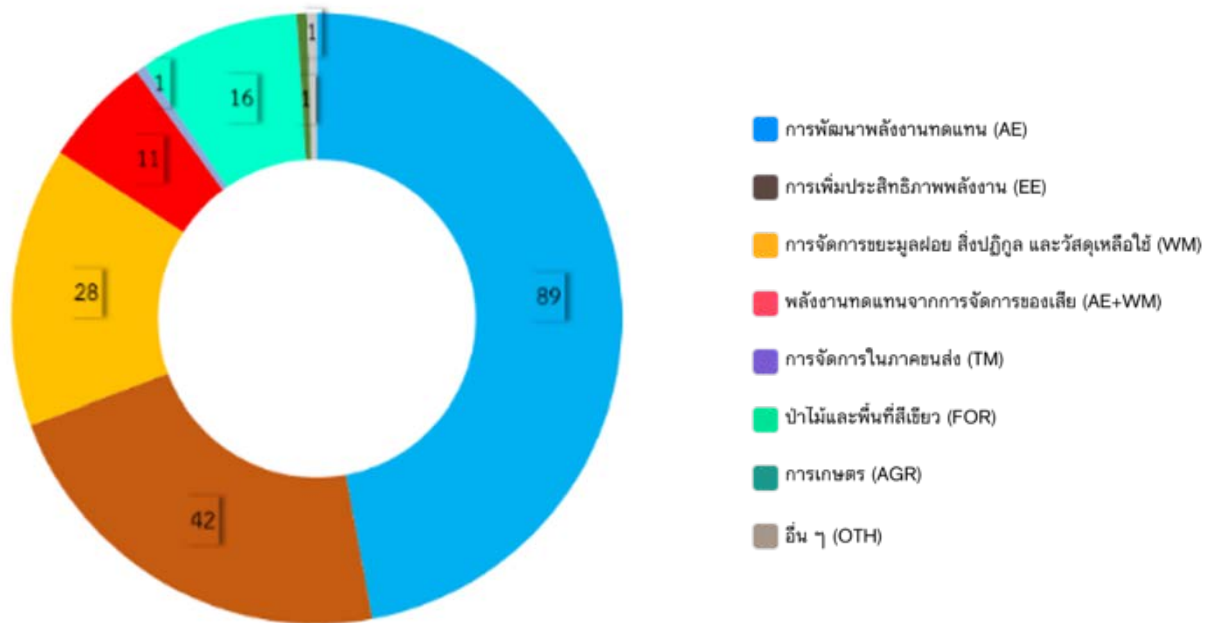
เช่น การใช้ปุ๋ยอย่างถูกวิธีในพื้นที่การเกษตร และการจัดการก๊าซเรือนกระจกอย่างยั่งยืนในพื้นที่สวนยาง เป็นต้น

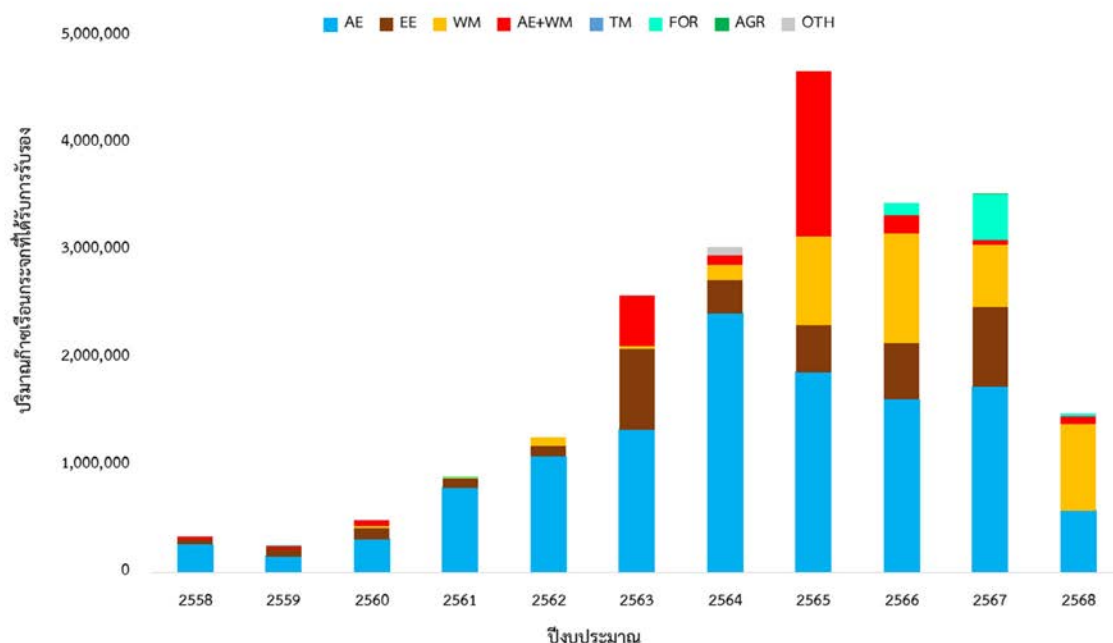
อื่น ๆ (OTHER)

เช่น การนำ CO₂ ที่ปล่อยสู่บรรยากาศกลับมาทำให้บริสุทธิ์ และใช้ในการผลิตโซเดียมไบคาร์บอเนต เป็นต้น

ทั้งนี้ จากข้อมูลของ อบก. ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558-ปัจจุบัน มีโครงการที่ได้รับการรับรองปริมาณก๊าซเรือนกระจก รวมทั้งสิ้น 189 โครงการ และมีปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ได้รับการรับรองรวมทั้งหมด 21,977,147 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (tCO₂e) (ข้อมูล ณ วันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568 และข้อมูลนี้ไม่นับรวมโครงการ T-VER แบบแผนงาน (PoA))

โครงการที่ได้รับการรับรองปริมาณก๊าซเรือนกระจก
แยกตามประเภทโครงการ

ปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ได้รับการรับรองจากโครงการ T-VER (tCO₂e)

ที่มา : <https://ghgreduction.tgo.or.th/th/tver-database-and-statistics/t-ver-stat-carbon-report.html>

โครงการแบบแผนงาน (Programme of Activities: PoA) เป็นการดำเนินโครงการลดก๊าซเรือนกระจกแบบมีกรอบแผนงาน และมีโครงการย่อยที่มีที่ตั้งหลายแห่ง ประเภทโครงการเหมือนกัน และสามารถกำหนดระยะเวลาคิดเครดิตแต่ละกลุ่มโครงการย่อยไม่เหมือนกันได้

การพัฒนาโครงการ T-VER สู่มาตรฐานเทียบเท่าระดับสากล

นอกจากโครงการ T-VER ข้างต้นแล้ว อบก. ยังได้พัฒนาโครงการ T-VER มาตรฐานขั้นสูง (Premium T-VER) ขึ้นในปี 2565 เพื่อเป็นทางเลือกให้กับผู้พัฒนาโครงการและองค์กรที่ต้องการคาร์บอนเครดิตที่มีคุณภาพสูง (High Quality Credits) มีความสอดคล้องกับมาตรการมุ่งเน้นการประเมินคุณภาพของคาร์บอนเครดิต หรือ The Core Carbon Principles (CCPs) และสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) โดยคาร์บอนเครดิตจากโครงการ Premium T-VER สามารถนำไปใช้เพื่อชดเชยการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและรายงานผลการดำเนินงานขององค์กร รวมทั้งการซื้อขายคาร์บอนเครดิตไปยังต่างประเทศโดยผู้ซื้อ มีวัตถุประสงค์ เพื่อบรรลุเป้าหมาย Carbon Neutral หรือ Net Zero ขององค์กร แต่หากนำไปใช้กับวัตถุประสงค์ระหว่างประเทศต้องได้รับหนังสืออนุญาตการใช้คาร์บอนเครดิต

บทสรุป

ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศที่ส่งผลกระทบไปทั่วโลก หลายประเทศจึงให้ความสำคัญกับปัญหาสิ่งแวดล้อมและการเติบโตอย่างยั่งยืน ประเด็นการเรียกเก็บภาษีคาร์บอนเริ่มมีการนำมาใช้และกล่าวถึงมากขึ้น ซึ่งนับเป็นความท้าทายใหม่ของภาคอุตสาหกรรมไทยที่ต้องตระหนักและต้องเร่งปรับตัว โดยจำเป็นต้องหันมาให้ความสำคัญกับมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งการลดการปรับปรุงกระบวนการผลิตเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก รวมถึงพิจารณาดำเนินโครงการ T-VER ซึ่งสามารถนำปริมาณคาร์บอนเครดิตไปใช้ในการชดเชยการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ตลอดจนเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์กร เพื่อเป็นอีกกลไกทางเลือกหนึ่งที่จะทำให้ภาคอุตสาหกรรมสามารถปรับตัวรับมือกับความท้าทายและสร้างโอกาสในการแข่งขันในภาวะที่โลกให้ความสำคัญกับการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น นอกจากนี้ ยังเป็นแนวทางหนึ่งที่ภาคอุตสาหกรรมจะไปสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน ในการนี้ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว โดยอยู่ระหว่างการจัดทำโครงการยกระดับภาคอุตสาหกรรม เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality) หนึ่งในโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 โดยจะได้แนวทางการลดและชดเชยการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของผลิตภัณฑ์นำร่องในอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ทำการศึกษา ซึ่งจะรวมถึงข้อเสนอแนะการดำเนินโครงการ T-VER สำหรับภาคอุตสาหกรรมและสถานประกอบการ ทั้งนี้ เพื่อให้ภาคอุตสาหกรรมมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอนของประเทศต่อไป

ความแตกต่างของหลักการโครงการ T-VER

	Standard T-VER	Premium T-VER
ปีเริ่มต้นโครงการ	ไม่กำหนด	ต้องเริ่มต้นโครงการหลังวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2565
การซื้อขายคาร์บอนเครดิต	ซื้อขายได้ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ซื้อขายได้ทั้งแบบ OTC และบนแพลตฟอร์ม FTIX สามารถ Offset ได้ทั้งองค์กรและบุคคล	ซื้อขายได้ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ซื้อขายได้ทั้งแบบ OTC และบนแพลตฟอร์ม FTIX สามารถ Offset ได้ทั้งองค์กรและบุคคล สามารถนำเครดิตจาก Premium T-VER ไปใช้กับวัตถุประสงค์ระหว่างประเทศได้ (ต้องได้รับหนังสืออนุญาตการใช้คาร์บอนเครดิต)
การเปรียบเทียบกับกรณีฐาน (Baseline)	การดำเนินงานตามปกติ (Business-as-Usual: BAU)	ต่ำกว่าการดำเนินงานตามปกติ (below BAU)
การพิสูจน์การดำเนินงานส่วนเกินเกินกว่าโครงการลดก๊าซเรือนกระจกจะเกิดขึ้นไม่ได้หากขาดรายได้จากการขายคาร์บอนเครดิต	มีเฉพาะโครงการขนาดใหญ่ โดยประเมินระยะเวลาคืนทุน (Payback Period) ซึ่งต้องมากกว่า 3 ปี	ต้องพิสูจน์ทุกโครงการ และพิสูจน์อย่างเข้มข้น (เช่น Regulatory surplus, Technology positive list, Common practice, Barrier and/or investment analysis)
การจัดการรายงานการป้องกันผลกระทบเชิงลบ และส่งเสริมพัฒนาที่ยั่งยืน	จัดการรายงานประโยชน์ผลประโยชน์ร่วม (Co-benefits)	จัดการรายงานการป้องกันผลกระทบเชิงลบ และส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน (มากกว่า 2 ด้าน)
อายุเครดิตของแต่ละโครงการ	ทั่วไป 7 ปี (ต่ออายุได้ 1 ครั้ง) ถ้าไม่ 10 ปี (ต่ออายุได้ไม่จำกัด) เกษตร 7 ปี (ต่ออายุได้ไม่จำกัด)	ทั่วไป 5 ปี (ต่ออายุได้ 2 ครั้ง) ถ้าไม่ 15 ปี (ต่ออายุได้ 2 ครั้ง) ตาม T-VER Methodology กำหนด

ที่มา : <https://ghgreduction.tgo.or.th/th/premium-t-ver.html>

จัดทำโดย :

นางสาวธารทิพย์ ศรีสันติสุข

นางสาวอติติยา นาคศรี

แหล่งข้อมูลอ้างอิง :

1. นายอภิสิทธิ์ เสนาวงค์. (2568). โครงการ T-VER ภาคป่าไม้. องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน). สืบค้น 5 มีนาคม 2568, จาก <http://www.fio.co.th/fioWebdoc65/p650215-2.pdf>
2. องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน). (2559). โครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย. สืบค้น 02 กุมภาพันธ์ 2568, จาก <https://ghgreduction.tgo.or.th/th/t-ver.html>
3. ECMWF. (2024). Copernicus: 2024 virtually certain to be the warmest year and first year above 1.5°C. Retrieved 5 March 2025, from <https://climate.copernicus.eu/copernicus-2024-virtually-certain-be-warmest-year-and-first-year-above-15degc#>
4. European Parliament. (2023). What is carbon neutrality and how can it be achieved by 2050?. Retrieved 5 March 2025, from <https://www.europarl.europa.eu/topics/en/article/20190926STO62270/what-is-carbon-neutrality-and-how-can-it-be-achieved-by-2050>

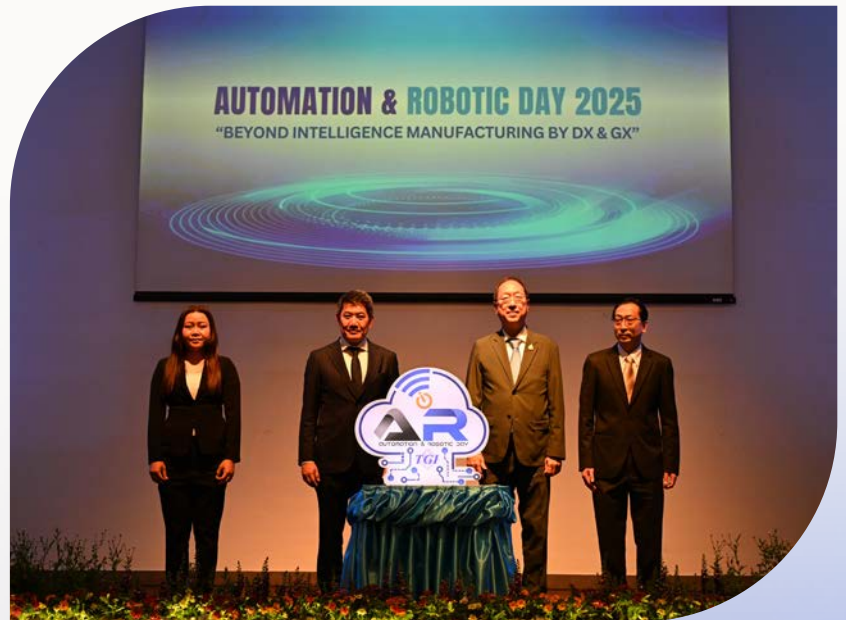
รอบรั้ว
อุตสาหกรรม

ผศอ.ภาสกร เข้าร่วมเป็นประธานเปิดงาน Automation & Robotic Day 2025

วันที่ 3 เมษายน 2568 นายภาสกร ชัยรัตน์ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม เข้าร่วมเป็นประธานเปิดงาน Automation & Robotic Day 2025 กล่าวรายงานโดย นายสมชาย จักรกรินทร์ ผู้อำนวยการสถาบันไทย-เยอรมัน และ ดร.พสุ โลหารชุน ประธานคณะกรรมการ สถาบันไทย-เยอรมัน กล่าวถึงทิศทางสถาบันไทย-เยอรมัน ในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรม Digital AI และร่วมเปิดศูนย์ 5G Solution Development Center ภายใต้แนวคิด “Beyond Intelligence Manufacturing by DX & GX” ณ สถาบันไทย-เยอรมัน จังหวัดชลบุรี

สำหรับภายในงานมีพิธีลงนามความร่วมมือ การพัฒนาศูนย์ออกแบบและพัฒนาการประยุกต์ใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล และ 5G ระหว่าง 4 หน่วยงาน คือ สถาบันไทย-เยอรมัน สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (depa) สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) และ บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) หรือ AIS พร้อมทั้ง ปาฐกถาพิเศษ ในหัวข้อการขับเคลื่อน และสนับสนุนเทคโนโลยี Digital AI & 5G ในภาคอุตสาหกรรม และนิทรรศการด้านเทคโนโลยี หุ่นยนต์ และระบบอัตโนมัติ

การจัดงานภายใต้แนวคิด “Beyond Intelligence Manufacturing by DX & GX” ในครั้งนี้จะมีส่วนช่วยในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันที่ภาคอุตสาหกรรมที่กำลังเผชิญกับความท้าทายที่สำคัญ นั่นคือ “การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตควบคู่ไปกับการรักษาสิ่งแวดล้อม” โดยจะมีการนำเสนอการยกระดับการผลิตโดยการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาสานกันระหว่าง Digital Transformation (DX) และ Green Transformation (GX) โดย Digital Transformation (DX) เป็นการปรับเปลี่ยนกระบวนการธุรกิจให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพผ่านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น การใช้ IoT (Internet of Things) และ AI (Artificial Intelligence) เพื่อปรับปรุงระบบการผลิตให้มีความคล่องตัวและแม่นยำมากยิ่งขึ้น ในขณะที่ Green Transformation (GX) มุ่งเน้นการสร้างกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งสองแนวคิดนี้ถือเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ทั้งในด้านประสิทธิภาพการผลิตและความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ประเทศไทยสามารถก้าวไปข้างหน้าด้วยเทคโนโลยีที่ล้ำสมัยและการผลิตที่ยั่งยืน

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) ในฐานะหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการชี้นำการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ ได้เห็นถึงความสำคัญและพร้อมที่จะให้การสนับสนุนการยกระดับการผลิตโดยการนำเทคโนโลยีทางด้าน Digital Transformation (DX) และ Green Transformation (GX) มาผสานใช้ในกระบวนการผลิตของภาคอุตสาหกรรมไทย ซึ่งจะเป็นการบูรณาการการพัฒนาและสร้างโอกาสให้อุตสาหกรรมหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติเติบโตได้อย่างเหมาะสม มั่นคง และยั่งยืนต่อไป

สศอ. รับโล่เชิดชูเกียรติ องค์กรคุณธรรมต้นแบบโดดเด่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

วันที่ 23 พฤษภาคม 2568 นางศุภิตา เสมอมีสุข เลขานุการกรม สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ในฐานะผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม เข้ารับโล่เชิดชูเกียรติองค์กร ระดับคุณธรรมต้นแบบโดดเด่น จากนางสาวสุดาวรรณ หวังศุภกิจโกศล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม ประธานในพิธีมอบโล่เชิดชูเกียรติชุมชน องค์กร อำเภอ และจังหวัดคุณธรรม ต้นแบบโดดเด่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ณ อาคารอเนกประสงค์ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย จัดโดย กรมการศาสนาในฐานะสำนักงาน เลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

สศอ. เป็นเจ้าภาพจัดพิธี**ลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU)** ว่าด้วยความร่วมมือด้านวิชาการ **ระหว่างสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม และสถาบันยานยนต์** ภายใต้การดำเนินงานในโครงการสารสนเทศอัจฉริยะอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2568 นายภาสกร ชัยรัตน์ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม พร้อมด้วยผู้บริหาร สศอ. และเจ้าหน้าที่ สศอ. ร่วมเป็นสักขีพยานในพิธีลงนาม MOU ว่าด้วยความร่วมมือด้านวิชาการระหว่าง สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม และสถาบันยานยนต์ ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงถึงการบูรณาการการทำงานของทั้ง 3 ฝ่าย ในการดำเนินโครงการฯ เพื่อเป็นศูนย์กลางข้อมูล (Data Center) ที่น่าเชื่อถือและทันสมัย สำหรับติดตามข้อมูล ข่าวสาร งานวิจัยเทคโนโลยีและสถานการณ์ความเคลื่อนไหว รวมถึงกฎระเบียบมาตรฐานของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ สนับสนุนการตัดสินใจในการลงทุน และสร้างความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการ ตลอดจนพัฒนาศักยภาพบุคลากรและผู้เชี่ยวชาญ

อุตสาหกรรมป้องกันประเทศเป็นอุตสาหกรรมที่เป็นเทคโนโลยีสองทาง (Dual Use Technology) โดยมีประโยชน์ทั้งด้านความมั่นคงและสามารถต่อยอดไปสู่การพัฒนาอุตสาหกรรมอื่น อาทิ อุตสาหกรรมอวกาศ และเป็นการสนับสนุนอุตสาหกรรมเดิมของไทย เช่น อุตสาหกรรมเหล็ก และอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ในเชิงพาณิชย์ได้ จึงมีศักยภาพเป็นอุตสาหกรรมเศรษฐกิจใหม่ของไทย การดำเนินโครงการศูนย์สารสนเทศอัจฉริยะอุตสาหกรรมป้องกันประเทศจะเป็นส่วนสำคัญในการสนับสนุนด้านข้อมูลเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศไปสู่อุตสาหกรรมเศรษฐกิจใหม่และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมไทยตามแนวทางการปฏิรูปอุตสาหกรรมของนายเอกนัฏ พร้อมพันธุ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

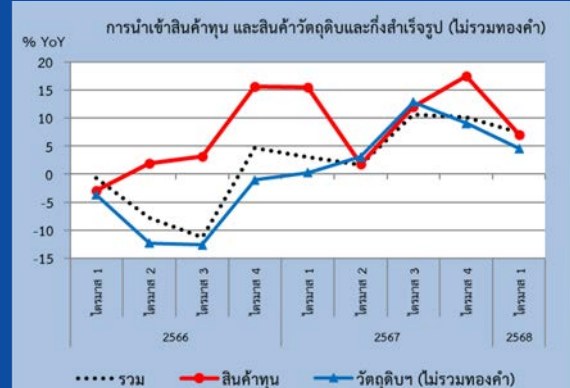
การส่งออก – นำเข้า

สินค้าอุตสาหกรรมไทย ไตรมาส 1 ปี 2568

ไตรมาส 1 ปี 2568 การส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม (ไม่รวมทองคำ) ขยายตัวร้อยละ 16.4 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากการเร่งส่งสินค้าของประเทศคู่ค้าก่อนที่สหรัฐอเมริกาจะขึ้นภาษีนำเข้า โดยสินค้าสำคัญที่ขยายตัว อาทิ เครื่องคอมพิวเตอร์อุปกรณ์และส่วนประกอบ, เครื่องประดับที่ทำด้วยทองคำ เครื่องใช้ไฟฟ้า (เครื่องปรับอากาศ) ส่วนตลาดส่งออกสำคัญของไทยส่วนใหญ่ขยายตัว เช่น สหรัฐอเมริกา จีน อาเซียน (5) อินเดีย ตะวันออกกลาง CLMV และสหภาพยุโรป (27) ในขณะที่ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย หดตัว

หมายเหตุ : อาเซียน (5) ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และบรูไน CLMV ได้แก่ กัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม

ไตรมาส 1 ปี 2568 การนำเข้าสินค้า ขยายตัวร้อยละ 7.43 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน และขยายตัวจากไตรมาสที่ผ่านมาร้อยละ 2.32 ทั้งนี้ หมวดสินค้าที่มีการขยายตัวในไตรมาสที่ 1 ได้แก่ สินค้าทุน ขยายตัวร้อยละ 6.97 จากเครื่องจักรกลและส่วนประกอบ สินค้าวัตถุดิบและกึ่งสำเร็จรูป (ไม่รวมทองคำ) ขยายตัวร้อยละ 4.57 จากเครื่องเพชรพลอยอัญมณี เงินแท่ง สินค้าอุปโภคบริโภค ขยายตัวร้อยละ 12.59 หมวดสินค้าที่มีการหดตัว ได้แก่ สินค้าเชื้อเพลิง หดตัวร้อยละ 1.21 ยานพาหนะและอุปกรณ์การขนส่ง หดตัวร้อยละ 3.35 จากระถางต้นไม้และวัสดุบรรจุภัณฑ์

สินค้า	2565				2566				2567				2568
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1
ส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม (ไม่รวมทองคำ)	8.7%	6.5%	5.9%	-7.7%	-1.6%	-4.3%	0.9%	3.9%	0.3%	4.1%	5.5%	10.0%	16.4%
นำเข้าสินค้าทุน	11.0%	8.1%	-0.7%	-8.5%	-2.9%	1.9%	3.2%	15.7%	15.5%	1.8%	12.0%	17.4%	7.0%
นำเข้าวัตถุดิบและกึ่งสำเร็จรูป (ไม่รวมทองคำ)	17.2%	12.5%	5.8%	-8.9%	-3.7%	-12.3%	-12.6%	-1.0%	-0.03%	3.0%	12.9%	9.0%	4.57%

สินค้าอุตสาหกรรม 3 อันดับแรกในตลาดส่งออกสำคัญของไทย ไตรมาส 1 ปี 2568

- ยานยนต์ (+15.8%)
- เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ (+32.6%)
- เครื่องปรับอากาศ (+16.6%)

- เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ (+64.6%)
- เคมีภัณฑ์ (+38.8%)
- เหล็ก เหล็กกล้า (+16.8%)

- เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ (+64.3%)
- เครื่องปรับอากาศ (+74.7%)
- อัญมณี (พลอย) (+60.4%)

- วงจรพิมพ์ (+32.8%)
- เม็ดพลาสติก (+14.0%)
- ทองแดง (+22.1%)

- เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ (+153.7%)
- ผลิตภัณฑ์ยาง (+68.2%)
- ผลิตภัณฑ์อัญมณี (+78.2%)

ที่มา : กระทรวงพาณิชย์ ประมวลผลโดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ระบบเตือนภัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรมไทย (EWS_IE) ดำเนินการโดยใช้ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม (MPI) ซึ่งจัดทำโดย สศอ. เปรียบเทียบกับตัวแปรชี้นำเศรษฐกิจล่วงหน้า (Leading indicators) เพื่อวัดค่าความผิดปกติที่มีผลต่อภาคอุตสาหกรรม ทั้งนี้กำหนดใช้สัญลักษณ์มาตรฐานวัดเป็นเครื่องมือชี้้นำการเตือนภัยล่วงหน้า แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ ค่าดัชนี มากกว่า 1.0 ปกติสีเขียว, มากกว่า 0.0 ถึง 1.0 ปกติเบื้องต้นสีเขียวอ่อน, น้อยกว่า 0.0 ถึง -1.0 เผื่อระวังสีเหลือง, มากกว่า -1.0 ถึง -2.0 ไม่ปกติเบื้องต้นสีแดงอ่อน และมากกว่า -2.0 ขึ้นไปไม่ปกติระยะรุนแรงสีแดง

ไตรมาส 2 ปี 68 ค่าดัชนีฯ ส่งสัญญาณเฝ้าระวัง ปัจจัยภายในประเทศมีแนวโน้มเฝ้าระวัง ตามความเชื่อมั่นภาคอุตสาหกรรมและความเชื่อมั่นทางธุรกิจที่หดตัวจากความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าของสหรัฐอเมริกา และความขัดแย้งทางภูมิศาสตร์ในตะวันออกกลาง ขณะที่การบริโภคภาคเอกชนยังไม่ฟื้นตัวจากปัญหานี้ครัวเรือนประกอบกับการท่องเที่ยวที่ชะลอลงตามจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ลดลง ด้านปัจจัยต่างประเทศยังคงต้องเฝ้าระวังภาคการผลิตของประเทศคู่ค้าสำคัญของไทยทั้งญี่ปุ่นและยุโรปโซนที่ชะลอตัวลง ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าของสหรัฐอเมริการวมถึงภาวะการค้าในตลาดโลก

คาดการณ์ไตรมาส 3 ปี 68 สงสัยญาณเฝ้าระวังต่อเนื่อง ปัจจัยภายในประเทศมีแนวโน้มเฝ้าระวังต่อเนื่อง โดยคาดว่าจะการบริโภคภายในประเทศจะยังคงมีความเปราะบางในด้านการคลังซื้อ แต่จะมีแรงสนับสนุนจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวของภาครัฐ ด้านปัจจัยต่างประเทศคาดว่าจะหดตัวต่อเนื่องตามบรรยากาศการค้าโลกที่อาจซบเซาหลังสิ้นสุดระยะผ่อนปรนของมาตรการภาษีนำเข้าของสหรัฐอเมริกา และอาจเกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบห่วงโซ่อุปทาน รวมถึงข้อพิพาทในตะวันออกกลางอาจมีความยืดเยื้อและส่งผลกระทบต่อราคาน้ำมัน

รายการ	ปี พ.ศ. 2566			ปี พ.ศ. 2567										ปี พ.ศ. 2568										
	ไตรมาส 4			ไตรมาส 1			ไตรมาส 2			ไตรมาส 3			ไตรมาส 4			ไตรมาส 1			ไตรมาส 2			ไตรมาส 3*		
Early Warning Indus.	-0.02	-0.30	-0.37	-0.26	-0.16	-0.08	-0.05	0.00	0.03	-0.13	-0.16	-0.19	-0.18	-0.09	0.04	-0.01	-0.09	0.02	-0.08	-0.02	-0.02	-0.32	-0.40	-0.46
	-0.23			-0.17			-0.01			-0.16			-0.08			-0.03			-0.04			-0.40		

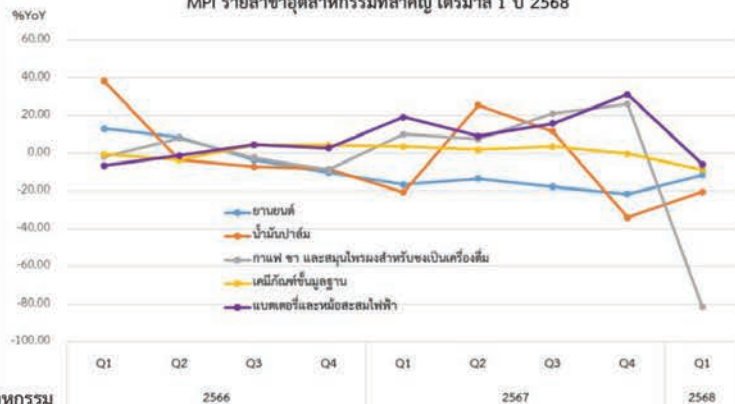
ที่มา รายงานการเดือนภัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรมรายเดือน จาก <https://iiu.oie.go.th/>

ไตรมาสที่ 1/2568 MPI **หดตัวร้อยละ 1.64** เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2567

อุตสาหกรรมที่ส่งผลให้ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม**หดตัว**
จากไตรมาสเดียวกันของปี 2567 อาทิ ยานยนต์ น้ำมันปาล์ม
กาแฟ และสมุนไพรบางชนิดซึ่งเป็นเครื่องดื่ม
เคมีภัณฑ์ขั้นมูลฐาน แบตเตอรี่และหม้อสะสมไฟฟ้า เป็นต้น

MPI รายสาขาอุตสาหกรรมที่สำคัญ ไตรมาส 1 ปี 2568

		MPI (%YoY)
2567	Jan	-2.50
	Feb	-2.12
	Mar	-3.74
	Q1	-2.81
	Apr	3.34
	May	-1.18
	Jun	-1.22
	Q2	0.19
	Jul	2.00
	Aug	-1.23
	Sep	-3.01
	Q3	-0.76
	Oct	-0.07
	Nov	-3.34
	Dec	-1.80
	Q4	-1.75
2568	Jan	-1.06
	Feb	-3.92
	Mar	-0.03
	Q1	-1.64